

**OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ
W POWIECIE NOWOSOLSKIM
W ROKU 2023.**

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Nowej Soli
67-100 Nowa Sól, ul. Wojska Polskiego 11
opracowanie: marzec 2024 r.

Spis treści

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych.....	3
II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	15
III. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych.....	20
IV. Nadzór nad jakością wody do spożycia, wody w kąpieliskach i basenach	24
V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	31
VI. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia.....	36
VII. Warunki higieniczno-sanitarne środowiska pracy.....	42
VIII. Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.....	44
IX. Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej.....	50
X. Nadzór nad substancjami psychoaktywnymi.....	56

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest organem powołanym w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych lub uciążliwych oraz zapobiegania powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych.

Zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 338 ze zm.), sprawuje nadzór nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Nowej Soli realizuje powyższe zadania, sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną w zakresie chorób zakaźnych, a także działalność w zakresie profilaktyki chorób i promocji zdrowia.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Nowej Soli nadzoruje teren powiatu nowosolskiego obejmującego 8 gmin o łącznej powierzchni 771 km² z liczbą mieszkańców 82468 osób (stan na dzień 30 czerwca 2023 r.).

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Sprawowanie nadzoru epidemiologicznego jest podstawowym zadaniem działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zadanie to realizowane jest przez Sekcję Epidemiologii, która wdraża i kontroluje programy zapobiegania i zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych, w tym prowadzi nadzór nad wykonywaniem szczepień ochronnych, które są skuteczną formą zapobiegania chorobom zakaźnym. Opracowuje i ocenia stan sanitarny podmiotów działalności leczniczej.

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych przeprowadzono na podstawie analizy przypadków zachorowań zgłaszanych przez lekarzy w związku z ustawowym obowiązkiem zgłaszania zachorowań na niektóre choroby zakaźne oraz sytuacji epidemiologicznej kraju opracowanej przez Zakład Epidemiologii Chorób Zakaźnych i Nadzoru PZH, Departament Przeciwepidemiczny i Ochrony Sanitarnej Granic GIS za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. Szczegółowe wielkości zachorowań na choroby zakaźne oraz zapadalność podano w przeliczeniu na 100.000 mieszkańców, w porównaniu do roku 2022. Rejestracja zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne odbywa się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych opracowanych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

Dane epidemiologiczne dotyczące występowania wybranych chorób zakaźnych na terenie powiatu nowosolskiego na przestrzeni ostatnich 2 lat zostały przedstawione w formie tabelarycznej.

Tab.1 Zachorowania i zapadalność na choroby zakaźne (w przeliczeniu na 100.000 mieszkańców) w 2023 roku w porównaniu do roku 2022 w powiecie nowosolskim.

Lp.	Jednostka chorobowa	Rok 2023		Rok 2022	
		Liczba zachorowań	Zapadalność na 100.000	Liczba zachorowań	Zapadalność na 100.000
1.	Salmonellozy	37	44,87	8	9,66
2.	Inne bakt. zakażenia jelit. Wywołane przez:				
	- Campylobacter	14	16,98	18	21,74
	- Yersinia enterocolitica	1	1,21	0	0
	- Clostridium difficile	24	29,10	21	25,37
3.	Wirus. zakaż. jelit				
	-wywołane przez rotawirusy	5	6,06	52	62,81
	- norowirusy	15	18,19	10	12,08
	- nieokreślone	9	10,91	4	4,83
4.	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu – ogółem	122	147,94	227	274,23
5.	Płonica	108	130,95	38	45,90
6.	Legioneloza-choroba legionistów.	4	4,85	3	3,62
7.	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna – ogółem	33	40,02	26	31,40
	- róża	30	36,38	25	30,20
8.	Borelioza	96	116,41	68	82,14
9.	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat	0	0	0	0
10.	Choroba Creutzfeldta- Jacoba (CJD)	0	0	0	0
11.	Styczność i narażenie na wściekliznę (potrzeba szczepień)	18	21,83	5	6,04
12.	Ospa wietrzna	384	465,64	509	614,90
13.	Różyczka	0	0	0	0

14.	WZW typu B przewlekłe lub BNO	6	7,28	8	9,66
	WZW typu C	21	25,46	17	20,53
	WZW typu A	3	3,64	0	0
15.	Nowo wykryte zakażenia HIV	1	1,21	8	9,66
16	Świnka	1	1,21	3	3,62
17	Gruźlica	8	9,66	8	9,66
18	Listerioza	0	0	0	0
19.	Krztusiec	3	3,64	4	4,83
20.	Kiła	9	10,91	5	6,04
21.	Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae ogółem	28	33,95	20	24,16
22.	Choroba meningokokowa inwazyjna	1	1,21	0	0
23	SARS-CoV-2	1345	1630,94	4733	5717,77

I. Zakażenia szerzące się drogą krwi i choroby płciowe

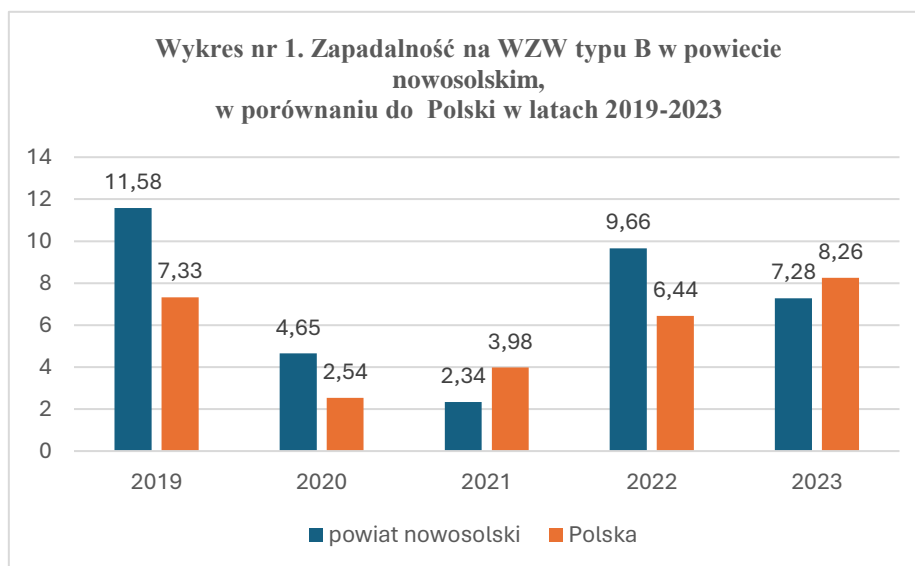
I.1. Wirusowe zapalenie wątroby typu B (wzw typu B)

Wirusowe zapalenie wątroby typu B wywołuje wirus HBV. Do zakażenia dochodzi najczęściej drogą naruszenia ciągłości tkanek, które może być związane z zabiegiem medycznym. Możliwe są pozamedyczne drogi zakażenia takie jak zabiegi kosmetyczne, fryzjerskie, tatuaże, a także droga kontaktów seksualnych.

W porównaniu do roku ubiegłego w powiecie nowosolskim zaobserwowano spadek zachorowań na WZW typu B. W roku sprawozdawczym zgłoszono 6 przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B (zap. 7,28) – wszystkie o charakterze BNO, przy 8 przypadkach tego typu zachorowań w roku porównawczym (zap. 9,66).

Wykrycie zachorowania w fazie przewlekłej uniemożliwia ustalenie okoliczności zakażenia, do którego mogło dojść wiele lat wcześniej. Źródłem infekcji mogły być zabiegi naruszające ciągłość tkanki (m.in. medyczne), którym osoby zakażone były poddawane w przeszłości.

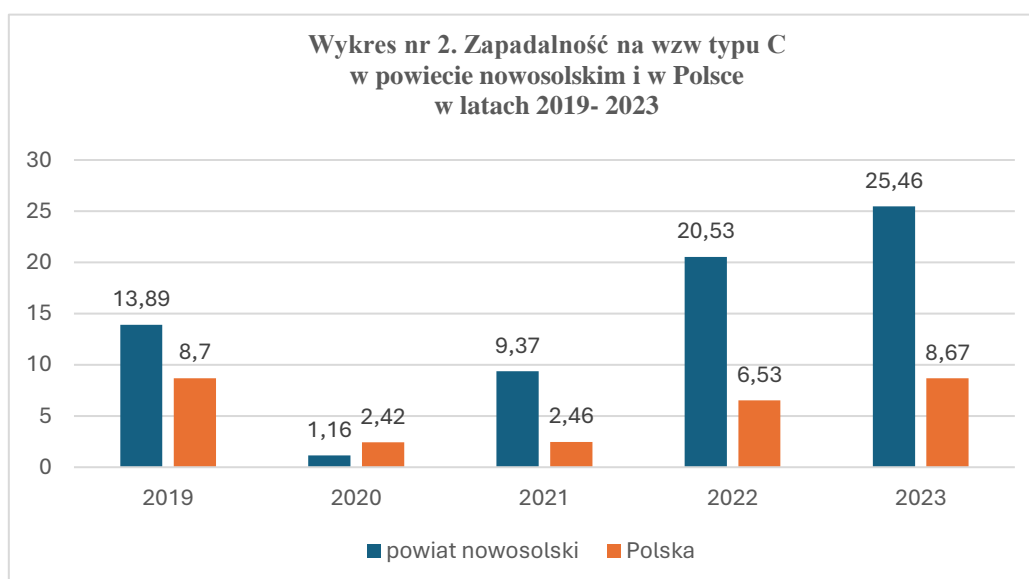
Porównanie wskaźników zapadalności na WZW typu B w powiecie nowosolskim i w Polsce w latach 2019-2023 przedstawiono na wykresie nr 1.

W Polsce odnotowano znaczny wzrost zachorowań: z 2471 przypadków w roku 2022 do 3115 w roku sprawozdawczym.

I.2. Wirusowe zapalenie wątroby typu C (wzw typu C).

Liczba przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C w 2023 r. w powiecie nowosolskim w porównaniu do roku 2022 uległa zwiększeniu. Zarejestrowano 21 przypadków (zap. 25,46), w tym 4 osoby hospitalizowano. Przypadki zgodnie z definicją zostały zakwalifikowane jako BNO. W roku ubiegłym na tym terenie odnotowano 17 przypadków, co stanowiło zapadalność 20,53. W Polsce również zaobserwowano wzrost zachorowań na WZW typu C.

I.3. Zakażenia wirusem HIV oraz AIDS – zespół nabytego upośledzenia odporności.

Na terenie powiatu nowosolskiego zarejestrowano 1 przypadek nowo wykrytego zakażenia HIV (zap. 1,21). W roku poprzednim zarejestrowano 8 nowych, potwierdzonych badaniami molekularnymi, przypadków zakażenia wirusem HIV (9,66). Nie zgłoszono zachorowań na AIDS. W 2023 r. w Polsce wzrosła liczba nowo wykrytych zakażeń wirusem HIV w porównaniu do 2022 r. Odnotowano 2905 zakażeń (zap. 7,71), przy 2361 przypadkach (zap. 6,24) zarejestrowanych w ubiegłym roku. W kraju odnotowano również większą liczbę zachorowań na AIDS ze 132 przypadków do 183.

I.4. Kiła

Odnotowano wzrost zachorowań na kiłę. W 2023 roku zarejestrowano 9 przypadków (zap. 10,92), natomiast w roku 2022 zarejestrowano 5 przypadków (zap. 6,04). W Polsce odnotowano 2988 przypadków ogółem - wskaźnik zapadalności wynosił 7,93.

II. Zachorowania szerzące się drogą pokarmową.

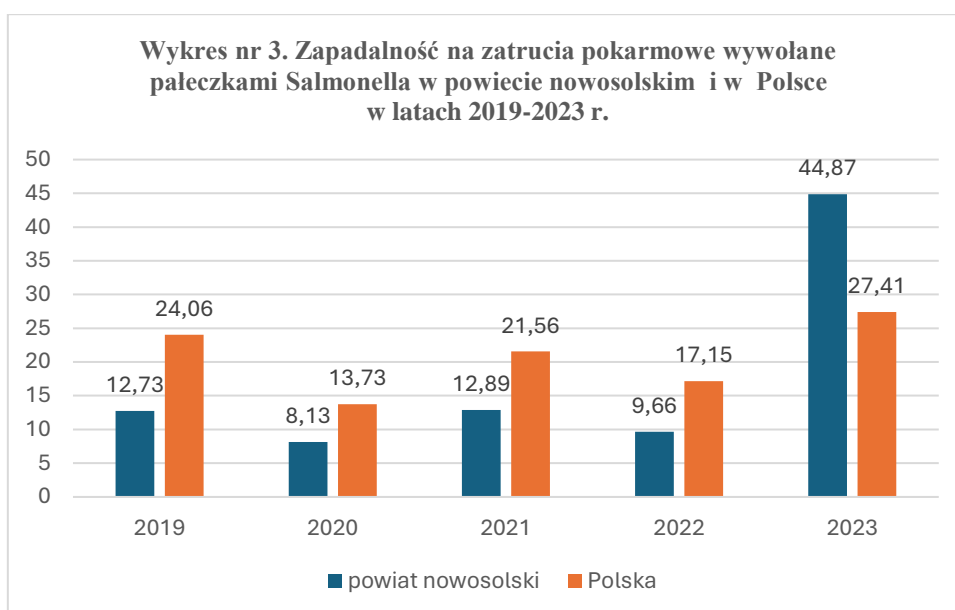
II.1. Salmonelloza

W 2023 r. odnotowano łącznie 36 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami Salmonella (zap. 43,65), spełniających definicję przypadków chorób zakaźnych opracowanych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego. Z tej grupy 27 przypadków dotyczyło zachorowań w ognisku zbiorowego zatrucia pokarmowego w przedszkolu, natomiast 9 przypadków dotyczyło osób nie związanych z ogniskiem. Czynnikiem etiologicznym odpowiedzialnym za wywołanie choroby we wszystkich zgłoszonych przypadkach były pałeczki Salmonella enteritidis.

Ognisko zbiorowego zatrucia pokarmowego stwierdzone w przedszkolu obejmowało 111 osób, które były narażone na zachorowanie. W wyniku podejmowanych działań w ognisku przebadano w kierunku pałeczek Salmonella wszystkie narażone osoby, w wyniku których u dzieci uczęszczających do przedszkola i osób z personelu zakażenie pałeczkami bakterii z rodzaju Salmonella enteritidis stwierdzono łącznie u 27 dzieci przedszkolnych oraz 8 osób z personelu. Hospitalizacji z powodu zakażenia pałeczkami Salmonelli wymagało 7 dzieci z poszczególnych grup przedszkolnych. Działania podjęte w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się choroby polegały m.in. na zamknięciu placówki przedszkolnej, przeprowadzeniu działań kontrolnych przez Sekcję Epidemiologii, Higieny Żywności i Żywienia a także Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży.

Porównywalnie w roku 2022 odnotowano łącznie 8 zachorowań na Salmonellozę, w tym 5 przypadków zatruc pokarmowych, 2 posocznice i 1 inne zakażenie pozajelitowe. Wszystkie osoby wymagały hospitalizacji.

Wielkość zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami Salmonella, wyrażona wskaźnikiem zapadalności w przeliczeniu na 100 000 mieszkańców, przedstawiono na wykresie nr 3.

II.2. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe

W powiecie nowosolskim w 2023 r. spadła liczba zachorowań przebiegających z objawami żołądkowo-jelitowymi wywołanych przez pałeczki Campylobacter. Zarejestrowano 14 przypadków – wszystkie hospitalizowane, przy 18 takich przypadkach w 2022 r.

W 2023r. odnotowano 24 przypadki zachorowań wywołanych przez Clostridium difficile – w tym 16 hospitalizowano przy 21 przypadkach zachorowań wywołanych przez Clostridium difficile w 2022r.

II.3. Wirusowe zakażenia jelitowe

W 2023r. zachorowania zarejestrowane jako wirusowe zakażenia jelitowe w 5 przypadkach wywołane były przez rotawirusy i w 15 przypadkach przez norowirusy.

II.4. Biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu zgłoszono u 122 osób (zap. 147,94) przy 227 przypadkach (zap. 274,23), w analogicznym okresie.

II.5. W 2023r. zarejestrowano jedno ognisko domowe WZW A, które dotyczyło 3 osobowej rodziny, dwójki dzieci i rodzica. Wszystkie osoby z kontaktu skierowane zostały pod nadzór lekarski. Dodatkowo pracownicy sekcji HDM i sekcji HŻŻ przeprowadzili kontrole tematyczne w placówce do której uczęszczało jedno z dzieci.

II.6. Przypadków zachorowania na dur brzuszny, dur rzekomy, ani zatruc wywołanych enterotoksyną gronkowcową nie zarejestrowano.

III. Zachorowania, przeciwko którym prowadzone są szczepienia ochronne.

III.1. W grupie chorób, przeciwko którym stosuje się uodpornienie, w analizowanym roku podobnie jak rok wcześniej, nie zgłoszono żadnego zachorowania na błonicę, czy odrę.

Zarejestrowano 3 przypadki krztuśca, 2 z nich dotyczyły dzieci, które były szczepione zgodnie z Kalendarzem Szczepień i jednej osoby dorosłej – brak informacji o ewentualnych szczepieniach. W Polsce zaobserwowano znaczny wzrost przypadków krztuśca: w 2022 r. było ich 371, a w 2023 r. 927.

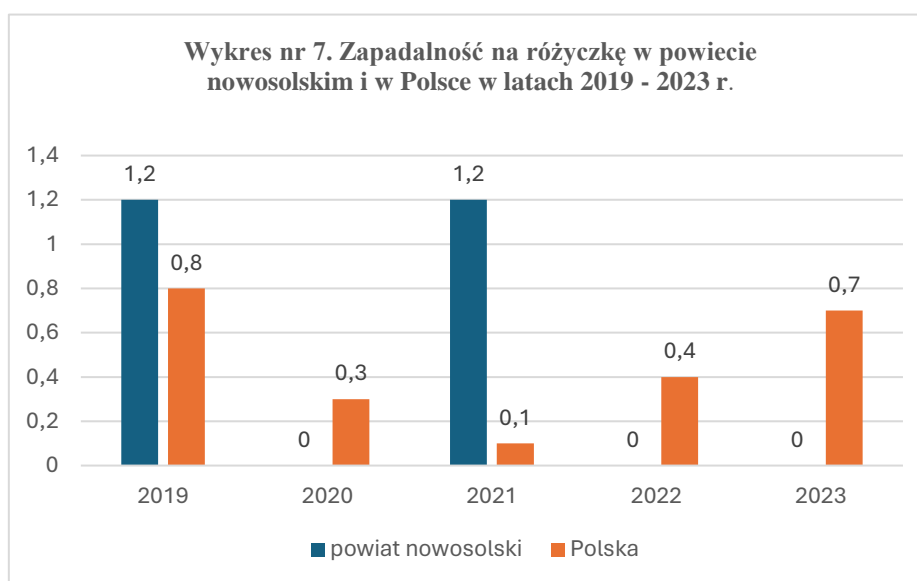
III.2. Nagminne zapalenie przyusznic – świnka.

W 2023 r. zarejestrowano 1 zachorowanie na świnkę, w roku 2022r. zarejestrowano 3 zachorowania na świnkę. Szczepienia obowiązkowe przeciwko śwince są realizowane od 2003 r. natomiast od 2005 r. obowiązuje dwukrotne szczepienie dzieci w wieku 13-14 miesięcy i w 10 roku życia. W Polsce zachorowania na świnkę utrzymują się na podobnym poziomie.

III.3. Różyczka.

Różyczka od 2004 r. jest objęta programem eliminacji, koordynowanym przez Światową Organizację Zdrowia (WHO). Ta łagodna choroba wieku dziecięcego w przypadku zakażenia nieudpornionej kobiety w ciąży może spowodować wady wrodzone płodu z prawdopodobieństwem sięgającym 95%. W powiecie nowosolskim w 2023 r. nie odnotowano przypadków tej choroby.

Wskaźnik zapadalności na różyczkę w poszczególnych latach przedstawia wykres nr 4.

W Polsce w roku sprawozdawczym odnotowano wzrost zachorowań na różyczkę w porównaniu do roku 2022 tj.: odnotowano 262 przypadków przy 147 przypadkach do roku poprzedniego.

III.4. Choroba meningokokowa inwazyjna

W 2023 r zarejestrowano 1 posocznicę meningokokową. Zachorowanie dotyczyło półrocznego dziecka. Osoby z bliskiego kontaktu objęto chemioprophylaktyką. Materiał pobrany od chorego dziecka został przesłany celem potwierdzenia do KOROUN. Wyniki badań potwierdziły identyfikację *Neisseria meningitidis* z gr. B.

III.5. Choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*.

W 2023 r. odnotowano 28 przypadków zachorowań wywołanych przez *Streptococcus pneumoniae*, wszystkie osoby hospitalizowano, w tym zarejestrowano jeden zgon. Zachorowania przebiegały pod postacią:

- zapalenia płuc – 17 przypadków
- posocznicy – 9 przypadków
- zapalenia opon mózgowo – rdzeniowych -1 przypadek
- inna i nieokreślona – 1 przypadek.

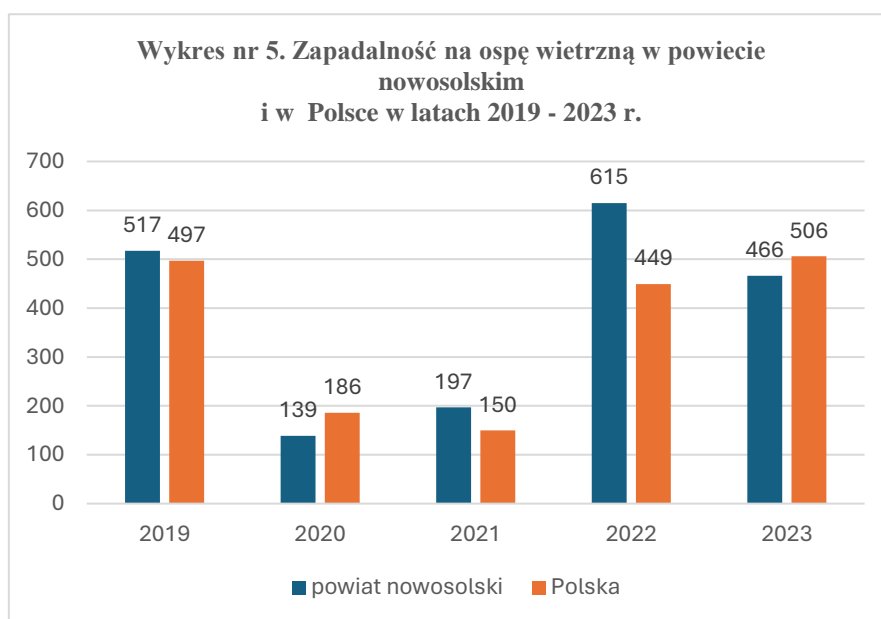
W 2022 r. w powiecie było 20 zachorowań wywołanych przez *Streptococcus pneumoniae*.

III.6. Ospa wietrzna.

Ospa wietrzna należy do najbardziej zakaźnych chorób wieku dziecięcego, toteż najczęściej zachorowań odnotowuje się u dzieci przebywających w środowisku szkolnym i w przedszkolach.

W 2023 r. zaobserwowano spadek zachorowań w stosunku do roku porównawczego. Zgłoszono 384 przypadków ospy (zap. 465,64), przy 509 (zap. 614,90) w roku poprzednim. W Polsce wystąpił znaczący wzrost zachorowań. Zgłoszono 190 639 przypadków, a rok wcześniej 171 708.

Sytuację epidemiologiczną zachorowań na ospę wietrzną przedstawia wykres nr 5.

III.7. Zachorowania wywołane przez *Haemophilus influenzae*.

W 2023r. w powiecie zarejestrowano 3 zakażenia wywołane tym czynnikiem, w tym dwa pod postacią zapalenia płuc i 1 zakażenie pod postacią posocznicy. Natomiast w 2022r. zarejestrowano 4 zakażenia w tym 3 posocznice i 1 inne.

III.8. Grypa

W roku 2023r. w powiecie nowosolskim potwierdzono laboratoryjnie oraz testami antygenowymi zachorowania na grypę u 620 osób, w tym w 15 przypadkach wykonano badania

metodą molekularną PCR (zap. 18,18), natomiast u 605 osób grypę potwierdzono za pomocą testów antygenowych (zap. 733,62). Hospitalizacji z powodu grypy wymagało 53 osób.

Światowa Organizacja Zdrowia zaleca szczepienia ochronne przeciwko grypie, jako najskuteczniejszy środek nie tylko zapobiegający zachorowaniom, ale również powikłaniom.

III.9 Zakażenia wirusem RSV

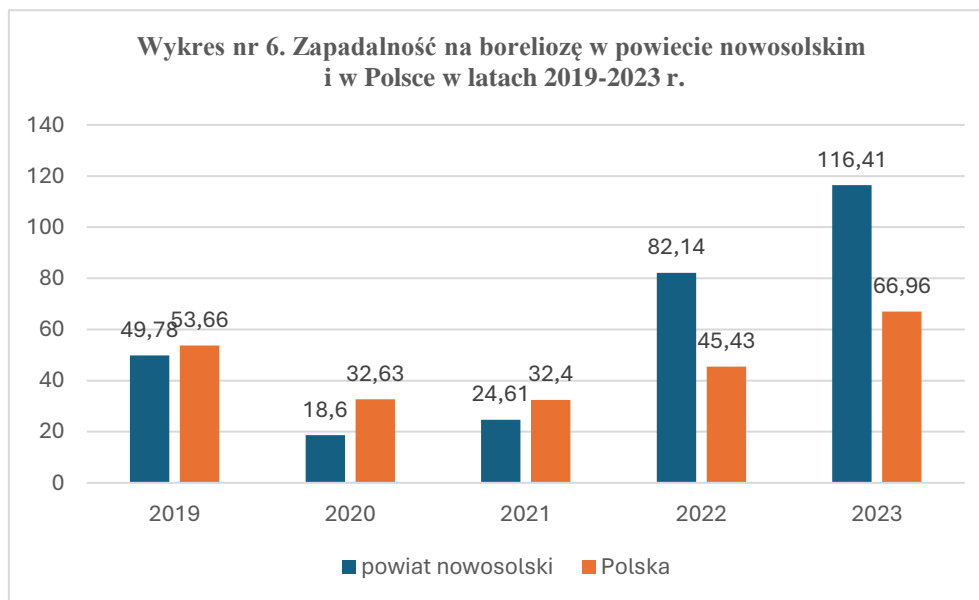
W roku sprawozdawczym odnotowano również 7 przypadków zakażeń wywołanych wirusem RSV. Wirus ten jest bardzo zakaźny, atakuje górne i dolne drogi oddechowe, głównie u dzieci w wieku do 5 lat. Zakażenia RSV pojawiają się sezonowo najczęściej jesienią i zimą. W Polsce zarejestrowano 11995 przypadków zakażeń wywołanych RSV.

IV. Grupa chorób odzwierzęcych.

IV.1. Choroba z Lyme – borelioza.

Borelioza jest najczęściej występującą chorobą odkleszczową w Polsce i Europie, wywołaną przez krętki z rodzaju *Borrelia burgdorferi*. Choroba ta jest przenoszona przez kleszcze z rodzaju *Ixodes*, a rezerwuarem dla tego drobnoustroju są dzikie i domowe zwierzęta, gryzonie, drobne ssaki oraz ptaki. W powiecie nowosolskim w 2023 stwierdzono znaczny wzrost zachorowań na boreliozę w porównaniu z rokiem 2022r.- 96/68. Większość to postaci skórna lub stawowa boreliozy; 37 przypadków stwierdzono u mężczyzn i 59 u kobiet, w tym 58 u mieszkańców miasta i 38 u mieszkańców wsi.

W Polsce zapadalność na boreliozę wyniosła 66,96 (25244 przypadki), w tym na neuroboreliozę 468 (zap. 1,24)

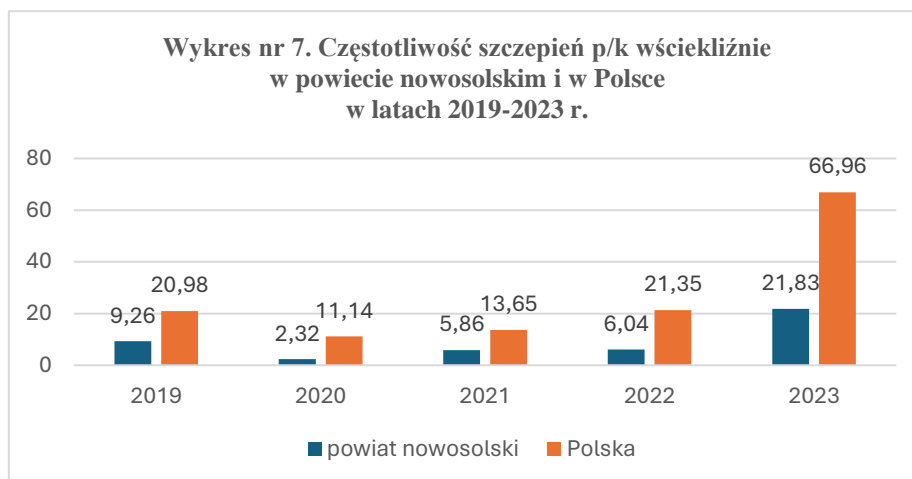
IV.2. Styczność i narażenie na wściekliznę – potrzeba szczepień.

Wścieklizna jest chorobą odzwierzęcą wywołaną przez wirus neurotropowy, przenoszony na człowieka w następstwie pogryzienia bądź zanieczyszczenia uszkodzonej skóry lub błony śluzowej śliną zakażonych zwierząt. U ludzi wirus ten atakuje układ nerwowy, co objawia się ostrym zapaleniem mózgu i rdzenia kręgowego, które niemal zawsze prowadzi do śmierci.

Głównym rezerwuarem wirusa są zwierzęta dzikie i domowe (tj.: psy, wilki, lisy, kojoty, psy dingo, nietoperze, a także wiewiórki i koty). Jedynym sposobem zapobiegania śmiertelnym skutkom zakażenia, jest jak najwcześniejsze wdrożenie szczepień p/wścieklicznie, a w szczególnych przypadkach zastosowanie również surowicy.

Decyzja lekarza o podjęciu szczepień p/wścieklicznie zawsze jest poprzedzona wnikliwym wywiadem epidemiologicznym. W przypadku braku możliwości poddania zwierzęcia przyżyciowej obserwacji weterynaryjnej lub przeprowadzenia badań wirusologicznej tkanki nerwowej, wykluczających wścieklicznę, wdrażane są szczepienia. W analizowanym roku zakwalifikowano do szczepień przeciwko wścieklicznie 18 osób (zap. 21,83). Osoby pokąsane zostały: w 9 przypadkach przez psy, w 6 – przez koty i po jednym przypadku przez kunę, wiewiórkę i szczura. W pozostałych 41 incydentach pokąsania ludzi przeprowadzono weterynaryjną przyżyciową obserwację zwierząt, w wyniku której wykluczono wścieklicznę.

Częstotliwość szczepień przeciwko wścieklicznie (wyrażoną wskaźnikiem zapadalności), podejmowanych u osób narażonych, zamieszkałych w powiecie nowosolskim, w porównaniu z terenem kraju przedstawia wykres nr 7.

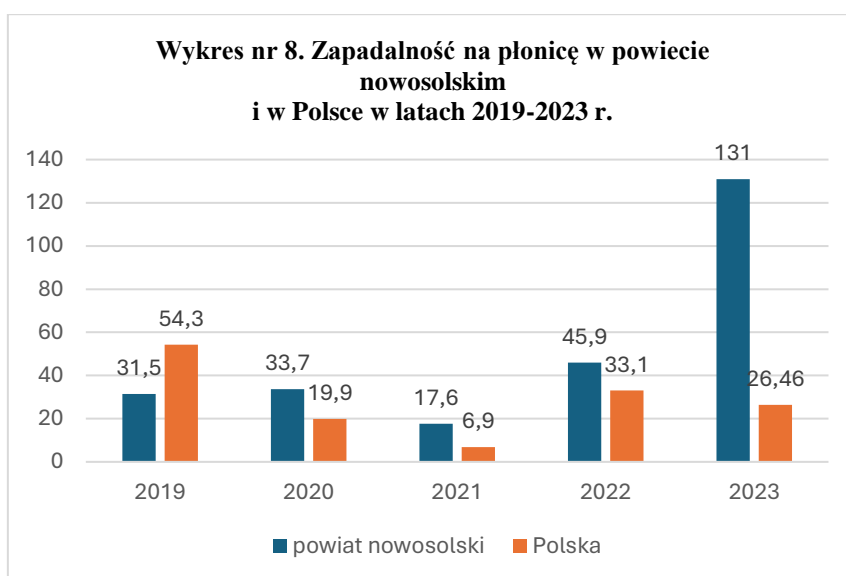
IV.3. Listerioza.

Nie odnotowano przypadków zachorowań na listeriozę. W Polsce odnotowano 242 przypadki tej choroby.

V. Inne jednostki chorobowe podlegające obowiązkowi zgłoszenia i objęte sprawozdaniami.

V.1. Płonica (szkarlatyna).

Analiza sytuacji epidemiologicznej płonicy została przeprowadzona na podstawie indywidualnych zgłoszeń zachorowań nadsyłanych przez lekarzy lecznictwa otwartego. W roku sprawozdawczym zanotowano 108 przypadków płonicy (zap. 130,96). Żadna osoba nie była hospitalizowana. W 2022 r. zarejestrowano 38 przypadków płonicy (zap. 45,90). W Polsce wskaźnik zapadalności w 2023 r. wyniósł 118,42 a w roku porównawczym 33,45.

V.2. Legioneloza.

Legioneloza - choroba legionistów to choroba zakaźna, której najczęstszą postacią jest zapalenie płuc o ciężkim przebiegu. Czynnikiem etiologicznym wywołującym chorobę są bakterie *Legionella pneumophila*, a głównym źródłem zakażenia jest zakażona woda wciągnięta do układu oddechowego lub inhalowana w postaci aerozolu wodno-powietrznego. Do zakażenia może dojść poprzez prysznice, wanny z hydromasażem, nawilżacze powietrza, aerozole, fontanny.

W okresie sprawozdawczym zgłoszono cztery przypadki legionelozy przy 3 przypadkach zachorowań w roku 2022.

V.3. Róża.

Róża jest jedną z chorób wywoływanych przez inwazyjne szczepy paciorkowców, należących do rodzaju *Streptococcus pyogenes*. W 2023 roku zarejestrowano 30 przypadków róży (zap. 40,02), a w roku porównawczym zarejestrowano 25 przypadków róży (zap. 30,20).

W Polsce odnotowano wzrost zachorowań. Zgłoszono 5370 przypadków zakażenia *Streptococcus pyogenes* (zap. 14,24), a w roku poprzednim 3161 (zap. 8,36).

V.4. Gruźlica.

Zwalczanie gruźlicy realizowane jest przez wyodrębniony specjalistyczny pion chorób płuc i gruźlicy we współpracy z podstawową opieką zdrowotną. Lekarze podstawowej opieki zdrowotnej, którzy wstępnie rozpoznają gruźlicę u pacjentów, realizują także opiekę środowiskową. Nadzorowanym leczeniem chorych zajmują się specjalistyczne poradnie, do których pacjenci są kierowani przez lekarzy POZ. W roku 2023, tak samo jak w roku 2022 zarejestrowano w powiecie nowosolskim 8 przypadków gruźlicy (zap. 9,66).

Zgodnie z ustawą o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych chorzy na gruźlicę podlegają obowiązkowemu leczeniu, a osoby ze styczności z chorymi na gruźlicę w okresie prątkowania, podlegają nadzorowi epidemiologicznemu, badaniom klinicznym i badaniom diagnostycznym.

V.5. Giardioza.

To choroba inwazyjna układu pokarmowego wywołana przez pasożytniczego pierwotniaka *Giardia intestinalis*. Wrota zakażenia to przewód pokarmowy. W 2023 r. nie zarejestrowano żadnego przypadku giardiozy.

V.6. Choroba Creutzfeldta- Jakoba.

W 2023 roku nie odnotowano żadnego przypadku tej choroby. W Polsce odnotowano 34 przypadki tej choroby, czyli o 12 więcej niż w roku poprzednim.

VI. SARS CoV-2.

W roku 2023 zarejestrowano 1345 przypadków Covid-19, w tym 37 hospitalizowano. Dla porównania w 2022 r. w powiecie nowosolskim zarejestrowano 4733 zachorowań, w tym 180 hospitalizowano, a w 2021 r. zarejestrowano 5470 zachorowań, w tym 288 hospitalizowano. W 2023r. odnotowano 5 zgonów z powodu Covid-19, natomiast w 2022 r. odnotowano ich 67.

VII. Podsumowanie

W 2023 roku ogółem zarejestrowano 3028 zachorowań na choroby zakaźne, współczynnik zapadalności (liczba nowych zachorowań na 100000 mieszkańców) wyniósł 3672. Z powodu podejrzenia bądź rozpoznania choroby zakaźnej hospitalizowano 286 osób.

W roku 2023 nastąpił spadek ilości zgłaszanych wirusowych zakażeń jelitowych (w 2023 r. zgłoszono 29 przypadków, natomiast w 2022 r. – 66 przypadki), których najczęstszym czynnikiem etiologicznym były norowirusy (15 przypadki w roku 2023 i odpowiednio 10 przypadki rok wcześniej). W zakresie biegunek i zapaleń żołądkowo – jelitowych o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, w roku 2023 zarejestrowano 122 przypadki, w tym 8 u dzieci do lat dwóch, przy 277 przypadkach w roku ubiegłym. W zakresie bakteryjnych zatruc pokarmowych, których przyczyną były pałeczki jelitowe *Salmonella* zarejestrowano tendencję wzrostową. W 2023 r. zarejestrowano 36 przypadki (zapadalność – 43,65), tj. o 31 więcej niż w roku 2022. Na wzrost zachorowań wpływ miało wystąpienie zbiorowego zatrucia pokarmowego w przedszkolu.

W zakresie bakteryjnych zakażeń jelitowych zachorowania utrzymują się na podobnym poziomie. W roku 2023 wystąpiło ich 39. Najczęstszymi czynnikami etiologicznymi powyższych zakażeń były bakterie z rodzaju *Clostridioides difficile* (24 zakażenia) oraz bakterie *Campylobacter* (14 zakażeń). Pozostałe zakażenia wywołane zostały przez *E. coli* inna i bliżej nie określona-BNO (2 zachorowania) oraz 1 zachorowanie wywołane przez *Yersinia enterocolitica*.

Zarejestrowano również 1 ognisko domowe WZW typu A, które dotyczyło 3 osób. Nadzorem epidemiologicznym objęto osoby z kontaktu z osobami chorymi. W wyniku dochodzenia epidemiologicznego przeprowadzonego w ognisku domowym nie ustalono źródła zakażenia.

W grupie chorób zakaźnych przenoszonych drogą krwi w powiecie nowosolskim, w porównaniu do roku 2022 odnotowano wzrost liczby nowych przypadków WZW typu C z 17 przypadków w roku 2022 do 21 przypadków w roku 2023. Zmniejszyła się natomiast liczba zgłoszonych chorób na WZW typu B.

Na terenie powiatu nowosolskiego w roku 2023 zarejestrowano 1 nowe zakażenie wywołane wirusem HIV. Jest to o 7 przypadków mniej niż w roku ubiegłym.

Na niskim poziomie utrzymywały się zachorowania, przeciwko którym prowadzona jest powszechna profilaktyka szczepienna. Nie zanotowano żadnego zachorowania na odrę, i błonicę. Zarejestrowano 1 przypadek świnki i 3 przypadki krztuśca.

W roku 2023r. w powiecie nowosolskim potwierdzono laboratoryjnie oraz testami antygenowymi zachorowania na grypę u 620 osób, w tym w 15 przypadkach wykonano badania metodą molekularną PCR, natomiast u 605 osób grypę potwierdzono za pomocą testów antygenowych. Hospitalizacji z powodu grypy wymagało 53 osób.

Wzrosła liczba chorych na płonicę z 38 w roku 2022 na 108 w roku sprawozdawczym. Zgodnie z definicją stosowaną dla celów epidemiologicznych były to przypadki możliwe, rozpoznane przez lekarza jako płonica na podstawie objawów klinicznych, bez potwierdzenia laboratoryjnego.

W 2023 r. wzrosła również liczba zgłoszonych przypadków inwazyjnych zakażeń bakteryjnych zarejestrowanych po zakażeniu: Streptococcus pyogenes – 30 przypadków pod postacią róży, 3 zakażenia inne nieokreślone.

W okresie sprawozdawczym odnotowano spadek zachorowań na ospę wietrzną 384 zgłoszeń, w porównaniu z rokiem 2022, gdzie zarejestrowano 509 zachorowań.

W roku 2023 na terenie powiatu nowosolskiego zarejestrowano 1345 zachorowania na COVID-19, hospitalizowano 37 osób. (w 2022 roku były to 4733 przypadki, hospitalizowano 180 osób).

II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

W ewidencji PSSE w Nowej Soli na terenie powiatu nowosolskiego znajduje się ogółem 129 podmiotów wykonujących działalność leczniczą w tym 3 szpitale:

- Dolnośląskie Centrum Chorób Serca im. Prof. Zbigniewa Religi MEDINET Sp. z o.o., Szpital w Nowej Soli, ul. Chałubińskiego 7,
- ARS – MEDICA Bis Lekarska Spółka Partnerska Julian Hucko i Partnerzy w Nowej Soli- szpital jednodniowy,
- Wielospecjalistyczny Szpital Zakład Opieki Zdrowotnej w Nowej Soli, ul. Chałubińskiego 7,

oraz 126 pozostałych podmiotów wykonujących działalność leczniczą. W 2023r. przeprowadzono ogółem 91 kontroli placówek będących pod nadzorem.

Lp	Podmioty wykonujące działalność leczniczą	Stan na 31.12.2023r
1.	Szpital	3
2	Przychodnie, ośrodki zdrowia , poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice	59
3.	Zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne	5
4.	Zakłady rehabilitacji leczniczej	4
5.	Inne(hospicja, zespoły pielęgniarek, transport medyczny)	6
6.	indywidualne praktyki lekarzy dentyków	25
7.	Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie	27
	RAZEM	129

Szpital

W 2023r. w trzech szpitalach przeprowadzono ogółem 7 kontroli, w tym: 3 kontrole kompleksowe, 4 kontrole w związku z wystąpieniem ognisk: Klebsiella pneumoniae NDM, E. coli OXA-48, Clostridioides difficile.

Kontrole przeprowadzone były przez pracowników pionu Epidemiologii. W kontrolach kompleksowych uczestniczyli również pracownicy Higieny Komunalnej, Higieny Żywności i Higiena Pracy.

Zakres tematyczny kontroli kompleksowych prowadzonych przez pion Epidemiologii obejmował: ocenę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego pomieszczeń oddziałów i działów szpitalnych, wdrożenie i przestrzeganie procedur higienicznych zapobiegających zakażeniom, ocenę zakresu, sposobu i częstotliwości prowadzenia kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, ocenę działalności Zespołu d.s. Zakażeń Szpitalnych, ocenę realizacji szczepień ochronnych w wybranych komórkach szpitali.

Nadzór przez pion Higieny Komunalnej prowadzony był w zakresie: stanu sanitarnego otoczenia i zaplecza (magazyny bielizny, magazyny odpadów), zaopatrzenia obiektów w wodę oraz w zakresie postępowania z odpadami medycznymi i komunalnymi.

Wielospecjalistyczny Szpital SPZOZ w Nowej Soli

W 2023r. przeprowadzono 5 kontroli, w tym 4 kontrole w związku z wystąpieniem ognisk Klebsiella pneumoniae NDM, E. coli OXA-48, Clostridioides difficile, 1 kontrolę interwencyjną w związku z brakiem zgłoszeń ZLK-1 dotyczących rozpoznania lub stwierdzenia choroby zakaźnej.

Wydano 2 decyzje administracyjne, w tym: 1 na poprawę stanu technicznego pomieszczeń Oddziału Chirurgii, Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Kardiologii, Rehabilitacji, Neurologii, Chorób Wewnętrznych oraz Laboratorium Bakteriologiczno-Serologicznego oraz 1 decyzję prolongującą wykonanie obowiązków w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym.

W 2023r. zgłoszono ogółem 13 ognisk, w tym:

- 9 ognisk SARS CoV-2 (Oddział Rehabilitacji, Kardiologii, Neurologii, Chorób Wewnętrznych),

- 1 ognisko Escherichia coli OXA-48- Oddział Kardiologii, Neurologii,
- 1 ognisko Escherichia coli OXA-244 - Oddział Kardiologii, Neurologii, Rehabilitacji, Chirurgii Naczyniowej, Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Dziecięcy, Neurochirurgii, Urologii, Chorób Wewnętrznych,
- 1 ognisko Clostridioides difficile - Oddział Neurologii,
- 1 ognisko Klebsiella pneumoniae NDM, Klebsiella pneumoniae OXA-48, E.coli NDM- Oddział Chirurgii Plastycznej i Oparzeń.

W związku z podejrzeniem lub wystąpieniem ogniska epidemicznego szpital przysyłał na bieżąco do PSSE w Nowej Soli raporty wstępne, a po wygaszeniu ogniska raporty końcowe w terminach określonych rozporządzeniem.

W szpitalu opracowano i wdrożono procedury postępowania zapobiegające szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. Nie stwierdzono uchybień w zakresie przestrzegania zasad aseptyki i dekontaminacji powierzchni i sprzętu.

Mandatów nie nakładano.

Szpital jednodniowy ARS-MEDICA Bis Lekarska Spółka Partnerska Julian Hucko i Partnerzy, ul. 1-go Maja 30, 67-100 Nowa Sól

W 2023r. przeprowadzono 2 kontrole, w tym: 1 kontrolę kompleksową i 1 kontrolę interwencyjną.

Zakres tematyczny kontroli kompleksowej prowadzonej przez pion Epidemiologii obejmował ocenę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego pomieszczeń oddziałów i działów szpitalnych, wdrożenie i przestrzeganie procedur higienicznych zapobiegających zakażeniom, ocenę zakresu, sposobu i częstotliwości prowadzenia kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, ocenę działalności Zespołu d.s. Zakażeń Szpitalnych.

W szpitalu opracowano i wdrożono procedury postępowania zapobiegające szerzeniu się zakażeń. Nie stwierdzono uchybień w zakresie przestrzegania zasad aseptyki i dekontaminacji powierzchni i sprzętu.

Kontrola interwencyjna została przeprowadzona w związku z informacją o niespełnieniu wymagań higieniczno-sanitarnych przez podmiot leczniczy w zespole chirurgii jednego dnia.

Przeprowadzone czynności kontrolne nie wykazały uchybień w w/w zakresie.

W szpitalu jednodniowym wykonywane są zabiegi operacyjne w znieczuleniu ogólnym dożylnym krótkim. W sali operacyjnej wykonywane są zabiegi: laryngologiczne i okulistyczne, ginekologiczne (abrazja, pobieranie wycinków, usuwanie drobnych zmian, których zakończenie odbywa się do 1 godziny).

W 2023r. w ramach działalności placówki wykonano ogółem 640 zabiegów w tym: 414 zabiegów okulistycznych, 8 zabiegów laryngologicznych, 88 drobnych zabiegów ginekologicznych, 102 zabiegów chirurgii plastycznej, 21 zabiegów chirurgicznych oraz 7 zabiegów ortopedycznych.

W 2023 roku nie wydano decyzji administracyjnych i nie nakładano mandatów karnych.

Dolnośląskie Centrum Chorób Serca „Medinet” Filia Nowa Sól ul. Chałubińskiego 7

W 2023r. w placówce przeprowadzono 1 kontrolę kompleksową.

Szpital MEDINET zlokalizowany jest w budynku Wielospecjalistycznego Szpitala SP- ZOZ, w związku z czym korzysta ze wszystkich mediów szpitala. W związku z oddaniem do użytkowania nowo wybudowanego Bloku Operacyjnego WS SPZOZ w Nowej Soli, przekazano szpitalowi MEDINET do użytkowania pomieszczenia Bloku Operacyjnego E. Zgodnie z planami zarządu szpitala, przekazane pomieszczenia Bloku Operacyjnego E zostaną przebudowane i dostosowane do wymogów rozporządzenia.

W szpitalu opracowano i wdrożono procedury postępowania zapobiegające szerzeniu się zakażeń. Nie stwierdzono uchybień w zakresie przestrzegania zasad aseptyki i dekontaminacji powierzchni i sprzętu.

W 2023r. wydano 1 decyzję administracyjną na poprawę stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń oddziału kardiochirurgicznego.

Mandatów nie nakładano.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą w rodzaju ambulatoryjne świadczenia zdrowotne oraz praktyki zawodowe lekarzy i lekarzy dentyków.

W 2023r. w ewidencji PSSE na terenie powiatu nowosolskiego znajdowały się 74 podmioty wykonujące działalność leczniczą w rodzaju ambulatoryjne świadczenia zdrowotne w tym: 59 przychodni i poradni, 4 zakłady rehabilitacji, 5 zakładów badań diagnostycznych i medycznych laboratoriów diagnostycznych, 6 innych (hospicja, zespoły pielęgniarek, transport medyczny) oraz 27 praktyk zawodowych lekarzy i 25 praktyk lekarzy dentyków.

W 2023r. przeprowadzono w w/w placówkach 91 kontroli.

W związku z uchybieniami sanitarno-higienicznymi w praktyce lekarza rodzinnego nałożono mandat karny w wysokości 400 zł. Kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie uchybień. Decyzji administracyjnych nie wydawano.

We wszystkich skontrolowanych placówkach opracowano, zaktualizowano i wdrożono procedury higieniczne zapobiegające szerzeniu się chorób zakaźnych i zakażeń.

Nie stwierdzono uchybień w zakresie postępowania z odpadami medycznymi.

Szczepienia ochronne

W 2023 roku w powiecie nowosolskim przeprowadzono 16 kontroli podmiotów leczniczych w zakresie szczepień ochronnych. Łącznie w ewidencji PPIS w Nowej Soli znajduje się 19 poradni podstawowej opieki zdrowotnej i szpital, w których wykonuje się szczepienia ochronne.

Kontrole zostały wykonane zgodnie z planem. Kryteria kontroli obejmowały ocenę stanu sanitarno – higienicznego punktów szczepień, realizację Programu Szczepień Ochronnych, zachowanie łańcucha chłodniczego w obiekcie i podczas transportu preparatów szczepionkowych oraz prawidłowe dokumentowanie wykonanych szczepień i prowadzenie dokumentacji związanej ze zgłaszaniem niepożądanych odczynów poszczepiennych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w w/w zakresie.

Analizę stanu uodpornienia dzieci i młodzieży przeprowadzono na podstawie sprawozdania rocznego na druku MZ54 za 2023rok.

Osiągnięcie w tej populacji tzw. odporności zbiorowiskowej jest możliwe zwykle przy zaszczepieniu powyżej 90% populacji.

Stan uodpornienia dzieci i młodzieży w rocznikach przewidzianych do uodpornienia w 2023 i 2022 roku w powiecie nowosolskim na dzień 31 grudnia 2023r. kształtował się następująco:

*dzieci urodzone w 2022r.

- 97,97% (pełne III-dawkowe szczepienie przeciw wzv typu B),

*dzieci urodzone w 2021r

- 97,27%-(pełne III-dawkowe szczepienie przeciw wzv typu B),

*dzieci urodzone w 2022r

- 97,97% (szczepienie pierwotne i uzupełniające przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, haemophilus influenzae typu b)

* dzieci urodzone w 2021r

93,78%(szczepienie uzupełniające przeciw błonicy, tężcowi krztuścowi, poliomyelitis, haemophilus influenzae typu b)

*dzieci urodzone w 2018 roku (6r.ż)

- 84,95 % (pierwsza dawka przypominająca szczepienia przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi oraz poliomyelitis)

*dzieci urodzone w 2017roku(7r.ż)

- 95,34 % (pierwsza dawka przypominająca szczepienia przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi oraz poliomyelitis)

*dzieci urodzone w 2018 roku (6r.ż)

- 86,51 % (szczepienie przypominające przeciw śwince, odrze, różyczce)

*dzieci urodzone w 2017roku(7r.ż)

- 95,22 % (szczepienie przypominające przeciw śwince, odrze, różyczce)

* dzieci urodzone w 2010 roku (14r.ż)

- 91,89 % (druga dawka przypominająca szczepienia przeciw błonicy i tężcowi)

* dzieci urodzone w 2009 roku (15r.ż)

- 96,16 % (druga dawka przypominająca szczepienia przeciw błonicy i tężcowi)

* młodzież urodzona w 2005 roku (18r.ż)

- 90,37% (trzecia dawka uzupełniająca szczepienia przeciw błonicy i tężcowi).

* młodzież urodzona w 2004 roku (19r.ż)

- 94,03% (trzecia dawka uzupełniająca szczepienia przeciw błonicy i tężcowi).

Stan uodpornienia dzieci przeciwko odrze, śwince i różyczce od 2 do 5r.ż w/g druku MZ-54 kształtuje się na poziomie 93,97% (szczepienia podstawowe).

Stan uodpornienia dzieci przeciwko odrze, śwince i różyczce od 6 do 14r.ż w/g druku MZ-54 kształtuje się na poziomie 95,67% (szczepienia przypominające).

Poza obowiązkowym kalendarzem szczepień ochronnych istotną rolę w profilaktyce chorób zakaźnych odgrywają tzw. szczepienia zalecane, z których skorzystać mogą osoby w różnym wieku w zależności od wskazań do stosowania danych preparatów szczepionkowych.

Na terenie powiatu nowosolskiego w 2023 roku szczepionkami zalecanymi zaszczepiono:

- p/ grypie - 3065 osób;

- p/ wirusowemu zapaleniu wątroby typu B – 194;

- p/ wirusowemu zapaleniu wątroby typu A- 13;

- p/ kleszczowemu zapaleniu mózgu -31;

- p/ inwazyjnym zakażeniom Neisseria meningitidis -166;

- p/ zakażeniom wirusem brodawczaka ludzkiego – 138;

- p/ inwazyjnym zakażeniom Streptococcus pneumoniae – 22;

- p/ ospie wietrznej – 183.

W omawianym okresie sprawozdawczym nie zgłoszono Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych.

Od czerwca 2023r siedem przychodni POZ na terenie powiatu nowosolskiego realizuje szczepienia przeciwko ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV). W ramach tego programu zaszczepiono 360 dzieci (dotyczy dzieci urodzonych w 2010 i 2011r.).

W powiecie nowosolskim 49 rodziców uchyla się od wykonania szczepień ochronnych.

W stosunku do nich podejmuje się następujące działania:

- z praktyk lekarzy rodzinnych wysłane są wezwania do wykonania obowiązku szczepień ochronnych; podczas wizyt domowych lekarze i pielęgniarki zachęcają rodziców do zaszczepienia swoich dzieci.

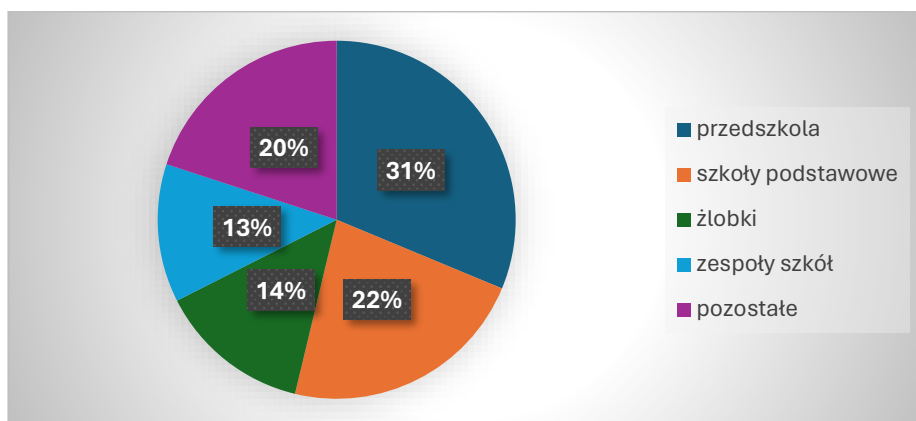
- z PSSE w Nowej Soli wysłano do rodziców uchylających się od szczepień 4 pisma edukacyjne wraz z materiałami edukacyjnymi. W wyniku tych działań dwoje rodziców zaszczepiło swoje dzieci.

III. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych

1. Wprowadzenie

W roku 2023 do końca grudnia w ewidencji Higieny Dzieci i Młodzieży na terenie powiatu nowosolskiego znajdowało się 80 stałych placówek oświatowo – wychowawczych, w tym: 11 żłobków, 25 przedszkoli, 18 szkół podstawowych, 1 liceum ogólnokształcące, 10 zespołów szkół, 1 centrum szkolenia zawodowego, 1 specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze, 5 świetlic, 2 szkoły muzyczne, 1 poradnia psychologiczno-pedagogiczna, 1 ochotniczy hufiec pracy.

Działania w zakresie higieny dzieci i młodzieży miały na celu zapewnienie bezpiecznych warunków i odpowiedniego standardu higienicznego do nauki, pobytu oraz do wypoczynku dzieci i młodzieży w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach. Inspekcja Sanitarna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad placówkami nauczania, wychowania i wypoczynku koncentrowała się na egzekwowaniu przepisów określających

wymagania higieniczne i zdrowotne w celu ochrony zdrowia dzieci i młodzieży przed niekorzystnym wpływem czynników szkodliwych i uciążliwych w środowisku szkolnym.

W ramach bieżącego nadzoru skontrolowano 58 placówek stałych, do których uczęszczało w sumie 9123 dzieci i młodzieży oraz 21 turnusów letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży, z którego skorzystało 521 uczestników. Przedmiotem przeprowadzonych 100 kontroli placówek stałych była ocena funkcjonalności budynków, stanu technicznego, bieżącej czystości i porządku, warunków do utrzymania higieny osobistej, higieny procesu nauczania, dostępności infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, profilaktycznej opieki medycznej, dożywiania i warunków dla dzieci. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 12 decyzji administracyjnych (w tym 1 opinię w formie decyzji na funkcjonowanie placówki wsparcia dziennego i 4 decyzje prolongujące termin wykonania obowiązków nałożonych wcześniej). Mandatów karnych nie nakładano.

2. Stan sanitarno-techniczny placówek

Żłobki i przedszkola

W 2023r. na terenie powiatu nowosolskiego funkcjonowało 11 żłobków i 25 przedszkoli. W ramach nadzoru nad tymi placówkami przeprowadzono łącznie 38 kontroli sanitarnych. Do poddanych kontrolom placówek uczęszczało w sumie 2528 dzieci. Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych żłobków i przedszkoli nie budził zastrzeżeń. Decyzji administracyjnych nie nakładano.

Przedszkola posiadały wydzielone miejsca do zabawy, wypoczynku, nauki i spożywania posiłków, a zespoły sanitarne wydzielone były dla poszczególnych grup wiekowych.

W ramach sprawowanego nadzoru sprawdzano dostosowanie parametrów funkcjonalnych mebli do wzrostu dzieci, odpowiednie zestawienie mebli, ich oznakowanie oraz stan techniczny i posiadanie certyfikatu. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W 2023 roku zlikwidowano Niepubliczny Żłobek „Złote Nutki” w Nowej Soli ul. Szeroka 15P oraz Niepubliczny Żłobek i Przedszkole w Siedlisku Plac Zamkowy 23 prowadzony przez Fundację Porozumienie Wzgórz Dalkowskich. Dokonano odbioru sanitarno-technicznego Żłobka „Odrzańskie Skrzaty” w Bytomiu Odrzańskim, ul. Kożuchowska 15A, który rozpocznie swoją działalność wiosną 2024 roku.

Szkoły

W 2023 roku w ewidencji znajdowały się 32 szkoły na różnych poziomach kształcenia w tym: 18 szkół podstawowych samodzielnych i 10 zespołów szkół, 1 liceum ogólnokształcące, 1 centrum szkolenia zawodowego, 2 szkoły muzyczne.

W ramach bieżącego nadzoru przeprowadzono 59 kontroli w 23 placówkach. Wydano 7 decyzji administracyjnych na poprawę stanu sanitarno-technicznego obiektu.

Podczas bieżących kontroli szkół dokonano również oceny warunków do utrzymania higieny osobistej. Celem tej oceny było sprawdzenie w ilu szkołach zapewnione są właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej, poprzez zapewnienie w nich ciepłej, bieżącej wody przez cały rok szkolny, mydła w dozownikach, papieru toaletowego oraz możliwości osuszania rąk, właściwego stanu higienicznego i technicznego w sanitariatach, a także zapewnienia środków do dezynfekcji rąk oraz powierzchni.

Na 23 skontrolowane w 2023r. szkoły wszystkie podłączone były do wodociągów i kanalizacji (w tym 6 placówek posiada kanalizację miejscową) oraz zapewniały dostęp do bieżącej ciepłej wody w sanitariatach.

Inne placówki

W 2023r. w ewidencji znajdowało się 5 placówek wsparcia dziennego – świetlic, 1 specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, 4 domy dziecka, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, ochotniczy hufiec pracy.

Ogółem skontrolowano 4 placówki, w których przedmiotem kontroli była ocena stanu technicznego mebli i sprzętu, stanu pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, stanu aneksów kuchennych, stanu terenu placówki, w tym nawierzchni dróg, przejść i boisk oraz urządzeń i sprzętu placów zabaw. Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

Wydano 1 negatywną opinię w formie decyzji na funkcjonowanie placówki wsparcia dziennego w Gminnym Ośrodku Kultury w Nowym Miasteczku.

3. Warunki pracy ucznia

Podczas kontroli oceniano dostosowanie stanowisk pracy uczniów do ich wzrostu, analizowano rozkłady zajęć lekcyjnych. Zwracano uwagę na oznakowanie mebli szkolnych i przedszkolnych, odpowiednie ich zestawienie i stan techniczny oraz posiadanie przez placówki certyfikatów potwierdzających spełnienie wymogów bezpieczeństwa. W 2023 roku w tym zakresie przeprowadzono kontrole ogółem w 23 placówkach (16 szkołach podstawowych i 7 zespołach szkół).

Na prawidłowy rozwój ucznia wpływa także organizacja procesu nauczania i wychowania w szkołach, zwłaszcza planowanie nauki i wypoczynku. W związku z tym w 2023r. ocenie poddano tygodniowe rozkłady lekcji 292 oddziałów w 14 szkołach podstawowych, 7 zespołach szkół. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Zajęcia rozpoczynały się o stałej porze (różnica pomiędzy dniami nie była większa niż 1 godzina), różnica liczby godzin pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia nie była większa od 1 godziny.

W październiku 2023r. przeprowadzono akcję ważenia tornistrów w Szkole Podstawowej w Nedoradzu oraz Szkole Podstawowej nr 2 w Kozuchowie. Przeprowadzono pomiary wagi 365 tornistrów/plecaków wśród uczniów klas I-VIII. Na 365 zważonych plecaków 46 miało przekroczoną tzw. wysoką normę 15%. Ciężar 319 tornistrów był większy niż niska norma 10%, z czego 168 mieściło się w granicy do 10%. Ciężar 46 plecaków przekroczył normy wysoką i niską, co stanowi 12,6% wszystkich zważonych plecaków.

Podczas kontroli zwracano również uwagę na to, czy w szkołach istnieje możliwość pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych w pomieszczeniach tych placówek. We wszystkich skontrolowanych placówkach taką możliwość zapewniono (w szafkach klasowych, na półkach lub szafkach indywidualnych na korytarzach).

4. Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami

Zgodnie z ustawą prawo oświatowe szkoła powinna zapewnić uczniom możliwość korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej.

Na terenie powiatu nowosolskiego spośród 23 placówek skontrolowanych w zakresie profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami, gabinety posiadało 15 szkół. W przypadku

pozostałych placówek profilaktyczną opiekę zdrowotną zapewniono poza terenem szkoły w zakładach opieki zdrowotnej (6 placówek) lub w pomieszczeniach zastępczych na terenie szkoły (2 placówki). Pielęgniarki sprawujące opiekę nad uczniami w wielu przypadkach obejmowały opieką więcej niż jedną szkołę w związku z czym odwiedzały placówki 1-2 razy w tygodniu, a czasem nawet raz na dwa, trzy tygodnie. Wykonywały m.in. testy przesiewowe, prowadziły działalność edukacyjną oraz profilaktykę próchnicy zębów. Opieka stomatologiczna była zapewniona w 14 skontrolowanych szkołach. W 7 szkołach zorganizowano opiekę przy współudziale dentobusu, w pozostałych 7 zawarto umowy z gabinetem stomatologicznym poza terenem szkoły.

Stan sanitarno-higieniczny oraz techniczny skontrolowanych gabinetów nie budził zastrzeżeń.

5. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Ważnym czynnikiem warunkującym prawidłowy rozwój i zdrowie ucznia jest jego aktywność fizyczna. Na 23 skontrolowane szkoły, 17 placówek posiadało szkolny zespół sportowy wraz z zapleczem sanitarnym, 6 korzystało dodatkowo z infrastruktury do prowadzenia WF poza placówką np. z basenu, boiska sportowego czy sali gimnastycznej.

6. Dożywianie dzieci i młodzieży

W 2023r. w 23 skontrolowanych szkołach w 20 zapewniono uczniom możliwość spożycia ciepłego posiłku w formie obiadów pełnych dwudaniowych lub jednodaniowych. Z tej formy dożywiania skorzystało ogółem 514 dzieci i młodzieży. Posiłki były przygotowywane na miejscu w 5 szkołach, dowożone (catering) w 14 placówkach, w 1 zapewnione poza placówką. W 17 szkołach organizowano śniadania dla 2846 uczniów (warzywa, owoce mleko). Z posiłków dofinansowywanych (obiadów) skorzystało 170 uczniów, co stanowi 33% ogółu dożywianych.

7. Warunki wypoczynku i rekreacji

W 2023 roku według elektronicznej bazy Ministerstwa Edukacji Narodowej zarejestrowanych zostało 24 turnusy zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży. W ramach nadzoru nad miejscami wypoczynku przeprowadzono 25 kontroli i skontrolowano 21 turnusów, na których wypoczywało 521 dzieci i młodzieży. Wypoczynek był organizowany głównie w miejscu zamieszkania, ale także w obiektach sezonowych i pod namiotami.

Ocenie poddano warunki zdrowotne pobytu, stan sanitarno-techniczny pomieszczeń oraz bezpieczeństwo dzieci i młodzieży. Kontrole wykazały, że placówki zostały przygotowane właściwie, a organizatorzy zapewnili bezpieczne oraz higieniczne warunki wypoczynku. Podjęto współpracę z Komendą Policji w Nowej Soli oraz Strażą Pożarną i przeprowadzono wspólnie 13 kontroli wypoczynku letniego oraz 7 kontroli wypoczynku zimowego.

Podsumowanie

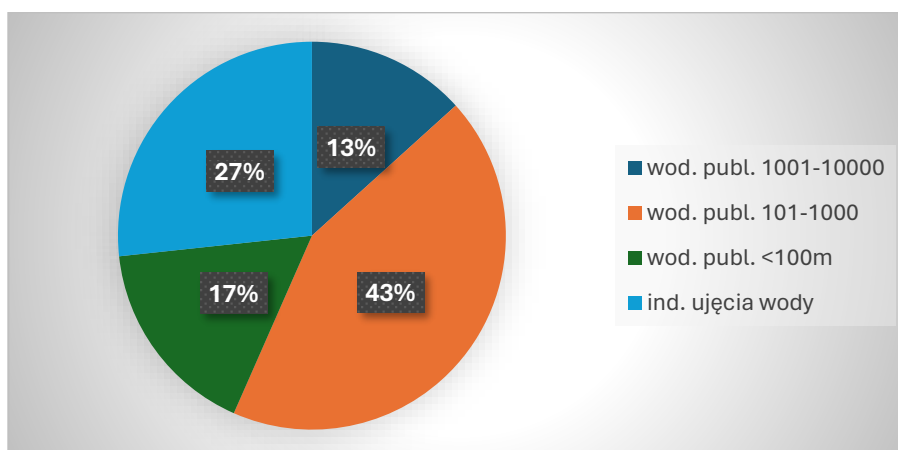
1. Stan sanitarno-techniczny skontrolowanych w 2023 roku placówek nauczania i wychowania oceniono w większości jako dobry.
2. We wszystkich skontrolowanych placówkach zapewniono uczniom dostęp do bieżącej ciepłej wody, środków do dezynfekcji rąk i higieny osobistej.

3. Poprawie ulegają higieniczne warunki pracy ucznia w zakresie rozkładów zajęć oraz dostosowania stanowiska pracy ucznia. Sukcesywnie wymieniane są meble na nowe posiadające certyfikaty.
4. Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży nie budziły zastrzeżeń.
5. W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarskiej oraz opieki stomatologicznej.
6. Problem stanowi nadmierne obciążenie plecaków uczniów dodatkowymi przyborami szkolnymi (zabawki, dodatkowe piórniki, termosy) oraz niepozostawianie podręczników w szkołach, pomimo zapewnienia przez placówki indywidualnych zamykanych szafek szkolnych

IV. Zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia

W 2023 roku z wody wodociągowej korzystało 84435 osób, czyli ok. 97% mieszkańców powiatu. Pozostali mieszkańcy powiatu korzystają z przydomowych indywidualnych ujęć wody. W powiecie nowosolskim nadzorem objętych było 22 wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę, a także 8 indywidualnych ujęć wody.

W powiecie nowosolskim nie jest zwodociągowana miejscowość Józefów, położona w gminie Nowa Sól (miejscowość typowo turystyczna, znajdująca się w lesie, nad jeziorem Sławskim). Źródło wody dla odbiorców stanowią indywidualne studnie prywatne, nie będące w ewidencji PSSE w Nowej Soli. Obszary niezwodociągowane w powiecie to również znajdujące się w gminie Kolsko miejscowości Lipka, Sławocin, Uście, Tatarka oraz Mesze. Podczas kontroli sanitarno-technicznych ujęć wody w gminie Kolsko otrzymano informacje, iż planowana jest budowa wodociągu oraz kanalizacji w miejscowości Lipka.

Na terenie gminy wiejskiej Nowa Sól również znajdują się niezwodociągowane osady i przysiółki, np. Stawy, Buczków, Radosławice. Są to miejscowości zlokalizowane w znacznej odległości od funkcjonujących ujęć wody i z uwagi na ich położenie, małą liczbę mieszkańców brak jest możliwości technicznych odnośnie budowy sieci wodociągowej.

W grupie wodociągów zbiorowego zaopatrzenia produkujących wodę w ilości **od 1001 do 10000 m³/dobę** w analizowanym okresie sprawozdawczym znajdowały się 4 wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę, tj. wodociąg publiczny w Nowej Soli, Niedoradzu, Bytomiu Odrzańskim i Kożuchowie, zaopatrujące łącznie 64790 osób. W roku 2023 w ramach nadzoru sanitarnego nad jakością wody w w/w wodociągów pobrano łącznie 41 próbki wody. Równoległe prowadzona była dla w/w wodociągu kontrola wewnętrzna jakości wody – zrealizowano pobór 77 próbek wody. Wydano łącznie 38 ocen o przydatności wody do spożycia

W roku sprawozdawczym w tej grupie wodociągów nie kwestionowano parametrów fizykochemicznych, natomiast kwestionowano łącznie 3 próbki wody pod względem parametrów mikrobiologicznych pobranych z wodociągu publicznego w Niedoradzu. Jakość wody kwestionowano w związku ze stwierdzeniem obecności pojedynczych bakterii grupy coli poniżej 10 jtk (przy jednoczesnym braku obecności Escherichia coli oraz enterokoków kałowych). Podjęte przez administratora wodociągu działania naprawcze skutkowały poprawą jakości wody. Stwierdzone przekroczenie miało krótkotrwały, incydentalny charakter.

W roku sprawozdawczym pobrane zostały również 2 pozaplanowe próbki wody przeznaczonej do spożycia z wodociągu publicznego w Nowej Soli. Próbki pobrano w związku z prowadzonym przez Sekcję Epidemiologii dochodzeniem epidemiologicznym dotyczącym ogniska zakażeń w jednym z przedszkoli w Nowej Soli. Próbki zbadane zostały w zakresie parametrów mikrobiologicznych i odpowiadały wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia.

W tej grupie obiektów wodnych nie wydawano postanowień o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia ani mandatów.

W grupie wodociągów publicznych produkujących wodę w ilości **od 101 do 1000 m³/dobę** zewidencjonowano 13 obiektów. Należą do nich stacje uzdatniania wody zlokalizowane w Nowym Miasteczku, Lubięcinie, Bielawach, Borowie Wielkim, Lipinach, Stypułowie, Mirocinie Średnim, Lasocinie, Siedlisku, Kolsku, Konotopie, Przyborowie oraz w Radwanowie. Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i urządzeń stacji uzdatniania wody oraz studni stanowiących źródło wody dla zaopatrywanych obszarów był dobry.

W tej grupie obiektów w ramach nadzoru sanitarnego nad jakością wody pobrano 59 próbek wody, a administratorzy w ramach kontroli wewnętrznej 73 próbki. Wydano łącznie 82 oceny o przydatności wody do spożycia.

W odniesieniu do parametrów fizykochemicznych w tej grupie obiektów nie prowadzono postępowań administracyjnych w sprawie poprawy jakości wody. Natomiast z uwagi na pogorszenie się jakości wody pod względem parametrów mikrobiologicznych wydano 2 decyzje o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi, które w obu przypadkach dotyczyły wodociągu publicznego w Radwanowie. Pierwszą decyzję wydano w związku ze stwierdzeniem w próbce wody pobranej w przepompowni wody w Broniszowie 57 jtk/100ml bakterii grupy coli. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych uzyskano poprawę jakości wody, wydano ocenę o przywróceniu przydatności wody do spożycia i uznano obowiązki wydanej decyzji za wykonane w całości. W celu sprawdzenia efektywności przeprowadzonych

przez administratora działań podjętych w związku z wydaną decyzją o braku przydatności wody do spożycia, przedstawiciele PPIS w Nowej Soli pobrali dwie próbki wody w ramach nadzoru sanitarnego nad jakością wody. W wyniku przeprowadzonych badań ponownie stwierdzono przekroczenie bakterii grupy coli w próbce wody pobranej w przepompowni wody w Broniszowie. W związku z powyższym wydano kolejną decyzję o braku przydatności wody dla odbiorców wody zamieszkałych w budynkach zlokalizowanych za przepompownią wody w Broniszowie. Decyzję tą podjęto w oparciu o wykonane w tym samym czasie badania próbek wody pobranych w różnych częściach wodociągu, których wyniki były zgodne z wymaganiami rozporządzenia. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych uzyskano poprawę jakości wody dla tego wodociągu. Wydano ocenę o przydatności wody do spożycia. Również wyniki badań wykonane w celu sprawdzenia efektywności podejmowanych działań potwierdziły przydatność wody do spożycia.

W ciągu roku w tej grupie obiektów kwestionowano również jakość wody z uwagi na stwierdzenie obecności pojedynczych bakterii grupy coli (poniżej 10 jtk przy jednoczesnym braku obecności *Escherichia coli* oraz enterokoków kałowych) w 10 próbkach wody w następujących wodociągach publicznych: Siedlisko, Borów Wielki, Przyborów i Bielawy. W sieci wodociągu publicznego w Bielawach stwierdzono również przekroczenie ogólnej liczby mikroorganizmów w 22 °C po 72h inkubacji. Dla w/w wodociągów wydano oceny i komunikaty o warunkowej przydatności wody do spożycia. Mieszkańcy zaopatrywanych miejscowości informowani byli o konieczności przegotowywania wody do picia i na potrzeby socjalno-bytowe poprzez stosowny komunikat opracowany przez PPIS w Nowej Soli i rozesłany do poszczególnych administratorów wodociągów oraz właściwych organów samorządowych. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych polegających głównie na dezynfekcji i płukaniu sieci wodociągowej uzyskiwano poprawę jakości wody pod względem mikrobiologicznym. Zanieczyszczenia te miały kilkudniowy charakter, wszczęte postępowania administracyjne zostały umorzone.

W grupie wodociągów publicznych produkujących <100 m³/dobę w roku 2023, zewidencjonowano 5 obiektów. Są to wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę zlokalizowane w miejscowościach Książ Śląski, Borowiec, Dębianka, Radocin i Głuszycza. Wszystkie wodociągi z tej grupy zostały skontrolowane. Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i urządzeń stacji uzdatniania wody oraz studni stanowiących źródło wody dla zaopatrywanych obszarów był dobry.

W tej grupie obiektów pobrano łącznie 30 próbek wody, w tym 15 w ramach nadzoru sanitarnego nad jakością wody i 15 w ramach kontroli wewnętrznej. Wydano łącznie 14 ocen o przydatności wody do spożycia.

Pod koniec roku 2023 zakwestionowano jakość wody pod względem mikrobiologicznym produkowanej przez wodociąg publiczny w Dębiance. W próbce wody pobranej w ramach kontroli wewnętrznej stwierdzono obecność bakterii grupy coli w liczbie >100 jtk/100ml. Wydano decyzję o braku przydatności wody do spożycia i zobowiązano zarządcę wodociągu do podjęcia natychmiastowych działań naprawczych, w celu zapewnienia wody o odpowiedniej jakości oraz zapewnienia awaryjnego sposobu zaopatrzenia w wodę dla mieszkańców Dębianki. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono trwające na terenie stacji

uzdatniania wody prace przygotowawcze do wymiany skorodowanego odcinka instalacji wodociągowej prowadzącej wodę surową od studni do wodomierza, który zgodnie z oświadczeniem administratora uległ uszkodzeniu. Wykonywane prace nałożyły się w czasie z poborem próbki wody wykonanym zgodnie z harmonogramem badań obowiązującym na rok 2023. W wyniku podejmowanych przez administratora działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody pod względem przekroczonego parametru mikrobiologicznego – bakterii grupy coli. W pobranych próbkach wody uzdatnionej nie stwierdzono również obecności Escherichia coli czy enterokoków. Stwierdzono natomiast przekroczenie ogólnej liczby mikroorganizmów w 22 st. C w liczbie powyżej 300 jtk/1 ml wody. Wobec powyższego PPIS w Nowej Soli zmienił swoją decyzję z braku przydatności wody na warunkową przydatność. Woda ujmowana z wodociągu publicznego w Dębiance do celów konsumenckich mogła być używana wyłącznie po przegotowaniu. Kontynuacja działań naprawczych przyniosła poprawę jakości wody, co zostało poparte kolejnymi wynikami badań wody pochodzącej z tego wodociągu co w konsekwencji umożliwiło przywrócenie jej przydatności do spożycia.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowej Soli w 2023 roku w obrębie powiatu nowosolskiego znajdowało się **8 indywidualnych ujęć wody**. Skontrolowane zostały wszystkie ujęcia - stan sanitarno-techniczny skontrolowanych obiektów określono jako dobry. Nadzorowane ujęcia zaopatrują zakłady produkcyjne, ośrodki wypoczynkowe, miejsce obsługi pasażerów przy drodze ekspresowej S3 oraz Szpital w Nowej Soli. W tej grupie obiektów w jednym z indywidualnych ujęć wody kwestionowano mikrobiologiczną jakość z uwagi na stwierdzenie 4 jtk/100 ml bakterii grupy coli. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych uzyskano poprawę jakości wody w związku z czym wydano ocenę o przydatności wody do spożycia. Pogorszenie jakości wody mało krótkotrwały, incydentalny charakter.

W odniesieniu do parametrów fizykochemicznych w tej grupie obiektów w roku 2023 nie prowadzono postępowań administracyjnych w sprawie poprawy jakości wody. Wydano łącznie 22 oceny o przydatności wody do spożycia.

Przeprowadzone i planowane modernizacje SUW i sieci wodociągowych

W roku 2023 realizowana była budowa nowej przepompowni wody w Czciradzu, stanowiąca element infrastruktury wody dla wodociągu publicznego w Lasocinie – dotychczasowa pompownia została całkowicie wyburzona. W ramach prac postawiono nową kontenerową pompownię, z wyniesionym zewnętrznym pionowym zbiornikiem wody. Inwestycja ta została oddana oficjalnie do użytkowania w styczniu 2024r.

W obrębie sieci dystrybucyjnej wodociągu publicznego w Borowie Wielkim oraz w Nowym Miasteczku zamontowane zostały 4 studzienki poborowe - po dwie na każde ujęcie.

W grudniu 2023r. zakończono również prace remontowe studni głębinowej na ujęciu w Głuszycy, która uległa awarii. Przy realizacji ww. prac wyczyszczono i wymieniono również złoże filtracyjne w obrębie hydroforni; prowadzono zabiegi płukania sieci dystrybucyjnej w celu ustabilizowania jakości wody ujmowanej po renowacji studni.

Ponadto zaznaczyć należy, iż administratorzy wodociągów na bieżąco realizowali doraźnie działania konserwacyjno-naprawcze w obrębie stacji uzdatniania wody oraz na sieciach wodociągowych, np.

- ujęcie w Nowej Soli: czyszczenie i dezynfekcja zbiorników wody czystej w obrębie suw; wymiana sieci wodociągowej w rur żeliwnych na rury PE w ulicach: Sosnowa, Czereśniowa, Klonowa, Lubuska, Głogowska.

- ujęcie Przyborów: wymiana zasuw i hydrantów na sieci;

- ujęcie Bytom Odrzański – czyszczenie mieszacza statycznego oraz wymiana pierścieni Białeckiego w ww. urządzeniu funkcjonującego w obrębie suw.

Nadzór nad ciepłą wodą.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowej Soli w ramach nadzoru nad jakością ciepłej wody użytkowej w kierunku wykrywania bakterii *Legionella sp.* w 2023 r. przeprowadził badania w następujących obiektach:

-Wielospecjalistyczny Szpital Samodzielny Publiczny Zakłady Opieki Zdrowotnej w Nowej Soli, ul. Chałubińskiego 7;

- MEDINET Sp. z o.o. Dolnośląskie Centrum Chorób Serca Medinet, ul. Kamińskiego 73a, 53-124 Wrocław, Filia w Nowej Soli, ul. Chałubińskiego 7;

- Dom Pomocy Społecznej, ul. Szprotawska 19, 67-120 Kozuchów;

-Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych, ul. Traugutta 17/4-7, 67-120 Kozuchów;

- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, ul. Arciszewskiego 14, 67-100 Nowa Sól;

- Dom Opieki „Domowe Zacisze” Geriamed w Kozuchowie, ul. Szprotawska 21.

We wszystkich próbkach wody pobranych w palcówkach podmiotów leczniczych zarówno w ramach nadzoru sanitarnego, jak i kontroli wewnętrznej stwierdzono, że ciepła woda w obiektach spełniała wymagania mikrobiologiczne określone w załączniku nr 5 lit. A do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Kwestionowano natomiast jakość ciepłej wody w 1 z 4 próbek pobranych w Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Kozuchowie. W próbce tej stwierdzono 464 jtk pałeczek *Legionella* na 100ml wody przy dopuszczalnej wartości dla tego parametru określonej na poziomie do 100 jtk/100 ml wody. W związku z wystąpieniem przekroczenia w tym punkcie wydano decyzję administracyjną zobowiązującą zarządcę placówki do podjęcia działań naprawczych zmierzających do redukcji liczby bakterii *Legionella sp.* w instalacji ciepłej wody użytkowej. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych - dezynfekcji termicznej oraz dezynfekcji chemicznej perlatorów i sitek pobrane zostały kolejne próbki wody w tym obiekcie. Z uwagi na to, że działania naprawcze nie przyniosły oczekiwanego efektu zobowiązano Dyrektora obiektu do kontynuowania działań naprawczych zmierzających do doprowadzenia jakości ciepłej wody użytkowej do wymagań zgodnych z zapisami rozporządzenia. Po przeprowadzonej dezynfekcji termicznej i chemicznej pobrano kolejne próbki wody do analiz, na podstawie których stwierdzono zgodność otrzymanych wyników z wymaganiami rozporządzenia. W pobranych próbkach nie wykryto bakterii *Legionella*.

W roku 2023 kontrolowano również jakość ciepłej wody w Domu Pomocy Społecznej, w Koźuchowie. Kwestionowano jakość ciepłej wody w 1 z 4 pobranych próbek wody. Bakterie Legionella w ilości 227 jtk/100 ml wody wykryto w próbce wody pobranej w punkcie zlokalizowanym najdalej od podgrzewacza wody. Wszczęto postępowanie administracyjne, i opierając się również na przedstawionych wynikach badań ciepłej wody wykonane w ramach kontroli wewnętrznej, które również wykazały przekroczenie ww. parametru mikrobiologicznego w 1 z 4 próbek wody, przy czym był to inny punkt, niż poprzednio kwestionowany, PPIS w Nowej Soli wydał decyzję administracyjną zobowiązując dyrekcję placówki do doprowadzenia do właściwej jakości mikrobiologicznej ciepłą wodę i wdrożenia niezwłocznych działań naprawczych zmierzających do redukcji liczby bakterii Legionella sp. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych (m.in. dezynfekcja termiczna, przegląd sieci) uzyskano poprawę jakości wody. Wydano ocenę dotyczącą spełnienia wymagań względem ciepłej wody użytkowej w obiekcie i uznano obowiązki wydanej decyzji za wykonane w całości.

W grudniu 2023r. kwestionowano również jakość ciepłej wody użytkowej na podstawie sprawozdania z badań próbek ciepłej wody wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej w obiekcie, tj. Miejsce Obsługi Pasażerów Lisiny Wschód i Lisiny Zachód w pasie drogowym drogi ekspresowej S-3 obręb 0007 Lasocin, gm. Koźuchów. Obiekt ten zaopatrywany jest w wodę z indywidualnego ujęcia wody. We wszystkich zbadanych próbkach wody stwierdzono skażenie pałeczkami Legionella sp. w stopniu wysokim, tj. >1000 jtk/100 ml wody. W związku z powyższym wszczęto zostało postępowanie administracyjne oraz wydana została decyzja administracyjna obligująca zarządcę obiektu do niezwłocznego przeprowadzenia działań naprawczych zmierzających do redukcji liczby bakterii Legionella sp. w instalacji ciepłej wody użytkowej ww. obiektu.

W ramach działań naprawczych wyłączone zostały z użytkowania prysznice, umywalki, perlatory oraz bojlerzy ciepłej wody. Po przeprowadzonej dezynfekcji termicznej oraz chemicznej podchlorynem sodu pobrane zostały 4 próbki wody z instalacji wewnętrznej ciepłej wody użytkowej obiektu. Na podstawie otrzymanych wyników badań stwierdzono, że w pobranych próbkach nie wykryto bakterii Legionella, co pozwoliło na wydanie oceny w zakresie spełnienia wymagań względem ciepłej wody użytkowej w obiekcie w odniesieniu do obowiązującego rozporządzenia. Obowiązki decyzji administracyjnej zostały uznane za wykonane w całości. Zarządca obiektu zobowiązał się do realizacji profilaktycznych działań zapobiegających namnażaniu się pałeczek Legionella w postaci m.in. regularnych przeglądów instalacji, monitorowania temperatury wody, usuwania kamienia z grzałek, sit kranów i baterii prysznicowych.

Ponadto w roku 2023 kontrolowano jakość ciepłej wody użytkowej w Domu Opieki „Domowe Zacisze” Geriamed w Koźuchowie, ul. Szprotawska 21, a także w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym, ul. Arciszewskiego 14, 67-100 Nowa Sól. Wyniki pobranych próbek wody wykazały zgodność z wymaganiami rozporządzenia.

Kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpieli

Na terenie powiatu nowosolskiego w analizowanym okresie sprawozdawczym nie były tworzone kąpieliska, natomiast zorganizowano 1 miejsce okazjonalnie wykorzystywane do

kąpeli zlokalizowane na zbiorniku wodnym pod nazwą Glinianki w miejscowości Kożuchów. Miejsce to zgodnie z obowiązującymi przepisami funkcjonowało jedynie przez 30 dni w sezonie kąpielowym.

W obiekcie tym skontrolowano stan techniczno-sanitarny plaży wraz z infrastrukturą sanitarną, nie stwierdzając nieprawidłowości. Organizator miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli realizował kontrolę wewnętrzną jakości wody zgodnie z harmonogramami, zatwierdzonymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowej Soli.

Jakość wody w trakcie analizowanego sezonu kąpielowego zgodna była z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli. W 2023 r. wydano 2 bieżące oceny o przydatności wody do kąpeli 2.

Baseny/ Pływalnie.

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowej Soli na rok 2023 znajdowały się 2 pływalnie całoroczne – pływalnia kryta w Nowej Soli przy Szkole Podstawowej nr 2, ul. Gimnazjalna 11 oraz pływalnia kryta SOLAN w Nowej Soli przy ul. Zjednoczenia 19.

Wykonano 2 zaplanowane kontrole pływalni krytych oraz 2 kontrole związane z poborem próbek wody basenowej. Oba obiekty wyposażone są w węzły higieniczno-sanitarne, szatnie i pozostałą niezbędną infrastrukturę techniczną, warunkującą prawidłowe funkcjonowanie tego typu obiektu. Ustalono, iż zarządcy obiektów w miejscu widocznym dla odwiedzających dany obiekt umieszczali na tablicy informacyjnej aktualną ocenę jakości wody, która spełniała wymagania rozporządzenia.

W ramach nadzoru sanitarnego, zgodnie z zatwierdzonym przez Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego harmonogramem badań w roku 2023 pobrano 2 próbki wody basenowej z pływalni w Szkole Podstawowej nr 2 w Nowej Soli oraz 10 próbek wody basenowej w Pływalni Solan w Nowej Soli.

W odniesieniu do Pływalni przy ul. Gimnazjalna 11, w próbce wody określanej jako woda wprowadzana z systemu cyrkulacji stwierdzono obecność 12 jtk bakterii Legionella przy dopuszczalnym poziomie określonym jako 0. Niezgodny z wymaganiami wynik badania otrzymano w czasie kiedy obiekt został wyłączony z eksploatacji z powodu remontu stacji uzdatniania wody basenowej. Na czas przygotowania niniejszej oceny, obiekt ten nadal pozostaje nieczynny. Zobowiązano zarządcę pływalni do wykonania badań wody w zakresie wymaganych parametrów przed ponownym uruchomieniem obiektu.

W trakcie roku 2023 realizowane były również badania jakości wody na pływalniach w ramach kontroli wewnętrznej administratorów w/w obiektów, zgodnie z harmonogramem badań ustalonym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Nowej Soli na rok 2023.

Wyniki badań pod względem parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych wody basenowej zarówno w ramach kontroli urzędowej, jak i kontroli wewnętrznej zarządzających obiema nadzorowanymi pływalniami w większości odpowiadały wymaganiom określonym w załączniku nr 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie

wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r., poz. 2016 ze zm.). Odnotowano pojedyncze przekroczenie mętności na Pływalni Solan (w 4 próbkach na 149 pobranych łącznie). Doraźne działania administratora obiektu w postaci dopływu świeżej wody oraz dodatkowe płukania filtrów, potwierdzone kolejnymi wynikami realizowanymi w ramach kontroli wewnętrznej wykazywały zgodność z wymaganiami ww. rozporządzenia.

W roku 2023 wydano 2 roczne oceny wody na pływalni dotyczące okresu sprawozdawczego od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.) Analiza sprawozdań z badań, zarówno próbek nadzorowych, jak i z kontroli wewnętrznej dla tych obiektów wykazała, iż woda basenowa na w/w pływalniach odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r., poz. 2016 ze zm.). Ocena obejmowała również analizę jakości ciepłej wody użytkowej z natrysków pobrane w kierunku obecności bakterii Legionella. Wyniki badań zgodne były z wymaganiami.

Podmioty działalności leczniczej

Na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowej Soli funkcjonują trzy obiekty wykonujące działalność leczniczą, polegającą na udzielaniu stacjonarnych świadczeń zdrowotnych. Kontrole przeprowadzone przez pracowników pionu Higieny Komunalnej we wszystkich skontrolowanych obiektach nie wykazały uchybień w kontrolowanym zakresie, tj. stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, postępowania z odpadami medycznymi oraz komunalnymi, postępowania ze zwłokami osób zmarłych w szpitalach, postępowania z bielizną pościelową a także zaopatrzenia obiektów w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

W powiecie nowosolskim w 2023 r. w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowej Soli znajdowało się 277 obiektów, takich jak: zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej, obiekty hotelarskie, sportowe, cmentarze, targowiska, środki transportu publicznego, dom pomocy społecznej i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej itp. W minionym roku skontrolowano 147 z nich, wykonując 151 kontroli, które przeprowadzano zgodnie z harmonogramem na 2023 r. oraz w związku z wydawanymi decyzjami (kontrole sprawdzające) i kontrolami obiektów w celu objęcia ich nadzorem.

Każdorazowo ocenie poddawano stan techniczno-sanitarny obiektów, dostępność dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się na wózkach inwalidzkich, wyposażenie w środki sanitarne i dezynfekcyjne, a także sposób postępowania ze sprzętem używanym do utrzymania czystości bieżącej oraz postępowanie z odpadami.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba		Liczba kontroli	Liczba wydanych decyzji administracyjnych ogółem	Liczba wydanych decyzji administracyjnych merytorycznych	Liczba wyegzekwowanych decyzji administracyjnych merytorycznych	Interwencje		Mandaty	
		ogółem (według ewidencji na dzień 31. XII)	skontrolowanych	ogółem	obiekt			liczba ogółem	liczba interwencji zasadnych	liczba ogółem	kwota ogółem
1.	Ustępy publiczne	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0
2.	Pływalnie kryte	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0
3.	Domy Pomocy Społecznej	1	1	1	2	1	1	0	0	0	0
4.	Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	1	1	2	2	1	1	0	0	0	0
5.	Noclegownie i domy dla bezdomnych	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0
6.	Obiekty hotelarskie ogółem	8	5	7	1	0	0	0	0	0	0
7.	Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie	15	6	6	1	0	1	1	1	1	500
8.	Zakłady fryzjerskie	60	27	27	1	0	0	1	1	1	150
9.	Zakłady kosmetyczne	53	47	48	1	0	0	0	0	1	200
10.	Zakłady tatuażu	5	3	3	0	0	0	0	0	0	0
11.	Zakłady odnowy biologicznej	13	8	8	0	0	0	0	0	0	0
12.	Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej	19	18	18	0	0	0	0	0	0	0

13.	Dworce autobusowe	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14.	Dworce i stacje kolejowe	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15.	Przystanie jednostek pływających rekreacyjnych i sportowych	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16.	Tereny rekreacyjne	14	5	5	0	0	0	0	0	0	0
17.	Cmentarze	36	7	7	0	0	0	0	0	0	0
18.	Domy przedpogrzebowe	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19.	Inne obiekty użyteczności publicznej	41	15	15	3	2	0	0	0	0	0
Ogółem		277	147	151	11	4	3	2	2	3	850

W trakcie przeprowadzania kontroli planowych stwierdzono, że we wszystkich obiektach zapewniono właściwe postępowanie z nieczystościami stałymi i płynnymi poprzez właściwe zorganizowanie warunków gromadzenia nieczystości, jak i ich usuwania. Nieczystości płynne odprowadzane są do kanalizacji miejskich lub gromadzone w zbiornikach bezodpływowych, a następnie wywożone są do punktów zrzutu przy oczyszczalniach ścieków. Odpady stałe odbierane są z obiektów na podstawie złożonej deklaracji dotyczącej gospodarowania odpadami komunalnymi do Międzygminnego Związku Eko-Przyszłość w Nowej Soli i wywożone są na gminne składowiska odpadów komunalnych.

W minionym roku skontrolowano 103 zakłady świadczące usługi fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i innych tego typu obiektów. W trakcie kontroli oceniano m.in.:

- stan techniczno-sanitarny pomieszczeń usługowych, sanitarnych, zaplecza i wyposażenia gabinetów,
- stan narzędzi używanych w trakcie świadczenia usług kosmetycznych, fryzjerskich;
- sposób prowadzenia procesów dekontaminacji, dezynfekcji i sterylizacji narzędzi wielorazowego użytku oraz ich przechowywanie;
- procedury higieniczne zapobiegające zakażeniom w trakcie wykonywania zabiegów naruszających ciągłość tkanki w poszczególnych rodzajach obiektów;
- postępowanie z odpadami niebezpiecznymi i komunalnymi;
- postępowanie z bielizną jednorazową i wielokrotnego użytku,
- sposób przechowywania kosmetyków oraz narzędzi,
- postępowanie z odzieżą osobistą i ochronną personelu,
- postępowanie ze sprzętem i środkami do utrzymywania czystości bieżącej w zakładach,
- dokumentację zdrowotną personelu.

W grupie zakładów fryzjerskich odnotowano jedno zgłoszenie interwencyjne, dotyczące braku zachowania higieny rąk przy wykonywanych usługach fryzjerskich. Przeprowadzona kontrola wykazała brak preparatu do dezynfekcji skóry rąk oraz brak rękawiczek jednorazowych – właścicielkę obiektu ukarano mandatem karnym w wysokości 150 zł. W trakcie planowej kontroli w grupie gabinetów kosmetycznych w jednym przypadku stwierdzano uchybienia, związane z brakiem preparatu do dezynfekcji narzędzi kosmetycznych, za co osobę odpowiedzialną ukarano mandatami karnymi w wysokości 200 zł. W obu przypadkach kontrole sprawdzające wykazały usunięcie uchybień w całości.

Podczas przeprowadzonych kontroli gabinetów odnowy biologicznej stwierdzono, że obiekty, w których świadczone są usługi solaryjne posiadają niezbędne środki ochronne oraz udostępniają informacje o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18. roku życia zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 18 stycznia 2018 r.

We wszystkich skontrolowanych obiektach prowadzona jest dezynfekcja narzędzi wielokrotnego użycia przy zastosowaniu środków dezynfekcyjnych o działaniu bakteriobójczym, wirusobójczym, grzybobójczym. Ponadto w zakładach świadczących usługi naruszające ciągłość tkanek narzędzia wielokrotnego użycia poddawane są procesom sterylizacji. W wyniku prowadzonych działań informacyjnych w trakcie poprzednio realizowanych kontroli sterylizacja narzędzi naruszających ciągłość tkanek we wszystkich obiektach odbywa się przy użyciu autoklawów ciśnieniowo-parowych. Zabiegi związane z naruszeniem ciągłości tkanek wykonywane są w rękawiczkach jednorazowego użytku przy pomocy narzędzi wysterylizowanych lub jednorazowych. W obiektach wytwarzających odpady niebezpieczne okazano umowy z firmami, posiadającymi wymagane zezwolenia na wywóz odpadów i ich utylizację. Odpady przechowywane są w warunkach chłodniczych, w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami.

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli na terenie powiatu nowosolskiego znajduje się również jedna noclegownia zlokalizowana w Nowej Soli przy ul. Topolowej. Obiekt skontrolowano również między innymi w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego obiektu – kontrola nie wykazała uchybień.

W grupie obiektów noclegowych w ewidencji PSSE w Nowej Soli znajdują się 23 obiekty, skontrolowano 11 z nich, nie stwierdzając uchybień. Skontrolowano stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i wyposażenia w/w obiektów, postępowanie z bielizną pościelową, a także postępowanie z nieczystościami i odpadami komunalnymi.

Ponadto w dwóch obiektach wykonano na wnioski stron dodatkowe kontrole pozaplanowe, związane z wydaniem opinii niezbędnych do kategoryzacji obiektów. W 2023 r. zewidencjonowano w tej grupie jeden nowy obiekt – Bazę noclegową Centrum Informacji Turystycznej w Nowym Miasteczku.

W 2023 r. w tej grupie obiektów odnotowano 1 zgłoszenie interwencyjne, dotyczące niewłaściwych warunków sanitarno-technicznych panujących w pokojach hotelowych obiektu noclegowego. W związku ze zgłoszeniem przeprowadzono kontrolę w w/w obiekcie, skontrolowano dostępne pokoje hotelowe oraz zaplecze. Interwencję uznano za zasadną –

stwierdzono brak czystości bieżącej pomieszczeń oraz wyposażenia pokoi hotelowych. Osobę odpowiedzialną za stan pokoi ukarano mandatem karnym. Kontrola sprawdzająca wykazała poprawę stanu sanitarno-higienicznego obiektu oraz usunięcie uchybień w całości.

W grupie obiektów zewidencjonowanych jako inne obiekty użyteczności publicznej Skontrolowano wszystkie obiekty zgodnie z harmonogramem kontroli na 2023 r., nie wykonywano kontroli pozaplanowych. Kontrola jednego z targowisk w powiecie nowosolskim wykazała uchybienia – zły stan sanitarno-techniczny zaplecza sanitarnego i dachu hali targowej. Wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzję administracyjną, nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. W związku z pismem strony, informującym o wykonywaniu na terenie targowiska inwestycji wykraczających poza obowiązki nałożone decyzją inspektora sanitarnego prolongowano termin wykonania obowiązków decyzji do końca stycznia 2024 r.

Ponadto przeprowadzono 8 kontroli nadzorujących czynności ekshumacyjne, prowadzone przez wyspecjalizowane zakłady pogrzebowe – kontrole nie wykazały uchybień, oraz 3 kontrole imprez masowych w powiecie nowosolskim. W 2023 r. do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli wpłynęły 22 interwencje. Problematyka spraw interwencyjnych dotyczyła:

- gospodarki nieczystościami płynnymi;
- gospodarki nieczystościami stałymi,
- stanu sanitarno-technicznego budynków mieszkalnych, posesji oraz stanu sanitarnego otoczenia człowieka;
- hałasu;
- stanu sanitarno-technicznego obiektów użyteczności publicznej,- jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Jedną interwencję przekazano wg właściwości innej jednostce do rozpatrzenia, z pozostałych interwencji 12 oceniono jako bezzasadne a 9 jako zasadne.

Przedstawiciele PPIS w Nowej Soli każdorazowo po przyjęciu zgłoszenia interwencyjnego przeprowadzali kontrole interwencyjne przy współudziale m.in. przedstawicieli administratorów budynków, pracowników ośrodków pomocy społecznej czy przedstawicieli Straży Miejskiej. Siedem zasadnych interwencji dotyczyło warunków w budynkach mieszkalnych i otoczeniu człowieka. W wyniku prowadzonych działań oraz w ramach współpracy z zarządcami i właścicielami lokali uzyskano poprawę warunków higieniczno-sanitarnych w mieszkaniach i częściach wspólnych budynków. W przypadku jednej z tych interwencji, dotyczącej występowania karaluchów w częściach wspólnych budynku rotacyjnego w Nowej Soli przeprowadzona kontrola wykazała szereg nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego obiektu. Wobec administratora budynku wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzję, nakazującą usunięcie nieprawidłowości dotyczących stanu sanitarno-technicznego części wspólnych budynku, oraz przeprowadzenie dezynfekcji, deratyzacji i dezynsekcji w obiekcie. Administrator wywiązał się z części obowiązków, nałożonych na niego decyzją, zwrócił się również z prośbą o prolongatę terminu wykonania pozostałych obowiązków do czerwca 2024 r. PPIS w Nowej Soli przychylił się do prośby i na wniosek strony zmienił termin usunięcia pozostałych nieprawidłowości.

Ponadto w 2023 r. odnotowano dwa zgłoszenia dotyczące obiektów użyteczności publicznej, obie interwencje uznano za zasadne, podjęte działania opisano w części opisowej przy nadzorowanych obiektach użyteczności publicznej.

Jedną z interwencji złożonych w roku 2023, zgodnie z problematyką zawartą w ww. tabeli dotyczyła niewłaściwej jakości wody w kranie u konsumenta zaopatrywanego z wodociągu publicznego w Nowej Soli względem jej zażółcenia oraz zakamienienia. Interwencja ta została zakwalifikowana jako bezzasadna - analiza wyników badań wody produkowanej przez przedmiotowe ujęcie, zarówno z bieżącego okresu, jak i z ostatnich kilku lat wykazała, że jakość wody względem kontrolowanych parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych odpowiada wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294). Potwierdzeniem powyższego był również brak innych zgłoszeń interwencyjnych w tym zakresie. Osobę interweniującą poinformowano pisemnie o ww. ustaleniach oraz przekazano informacje dotyczące właściwej eksploatacji wewnętrznej instalacji wodnej w budynkach za wodomierzem głównym, w ramach obowiązków właścicielskich danego właściciela/zarządcy budynku.

VI. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia.

I 1. Zakres nadzoru stanu sanitarnego.

Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku sprawuje nadzór nad bezpieczeństwem żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych, w tym prawa żywnościowego. Kontrole były prowadzone na podstawie analizy ryzyka zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi. Podczas prowadzonych czynności kontrolnych brano pod uwagę stan sanitarno-higieniczny i techniczny. Zwracano uwagę na wyposażenie kontrolowanego zakładu, jego otoczenie, jakość i identyfikowalność surowców wykorzystywanych do produkcji, jakość wody stosowanej do przygotowywania żywności, stan zdrowia personelu pracującego w kontakcie z żywnością, gospodarkę odpadami, wdrożenie i stosowanie systemów kontroli wewnętrznej odpowiednio do rodzaju prowadzonej działalności: dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) lub systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli (HACCP).

W 2023 roku w ewidencji obiektów w powiecie nowosolskim znajdowało się pod nadzorem ogółem 945 obiektów, w tym 921 zakładów żywnościowo-żywnościowych oraz 24 obiektów obrotu przedmiotami użytku:

- 109 zakładów produkcji żywności;
- 391 obiektów obrotu żywnością;
- 182 zakłady żywienia zbiorowego otwartego;
- 72 zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego;

- 167 zarejestrowanych środków transportu;
- 4 wytwórnie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością;
- 20 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W roku sprawozdawczym skontrolowanych zostało 414 obiektów, wykonanych zostało 547 kontroli sanitarnych (kontrole sanitarne, sprawdzające, tematyczne, interwencyjne). Część z nich przeprowadzono w związku ze zgłoszeniami w systemie RASFF.

Wydano 9 decyzji dotyczących poprawy stanu sanitarno-technicznego. Nałożono 19 mandatów na kwotę 4400 zł. Największą ilość mandatów nałożono w sklepach spożywczych (9 mandatów na kwotę 2050 zł) oraz w zakładach małej gastronomii (7 mandatów na kwotę 1800 zł).

Wykaz obiektów nadzorowanych w 2023 r. w powiecie nowosolskim

Nr obiektów wg MZ 48	Nazwa obiektów	liczba obiektów w ewidencji	Liczba nałożonych mandatów	Wartość nałożonych mandatów/zł	Liczba wystawionych decyzji
01	Wytwórnice lodów	2			
02	Automaty do lodów	10			
04	Piekarnie	10			
05	Ciastkarnie	8			
06	Przetwórstwo owocowo-warzywne i grzybowe	3			
07	Browary i słodownie	1			
10	Zakłady garmażeryjne	1			
11	Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego	1			
13	Wytwórnice wyrobów cukierniczych	2			
14	Wytwórnice koncentratów spożywczych	1			
21	Inne wytwórnice żywności	70			1
22	Sklepy spożywcze	300	9	2050	-
23	Kioski spożywcze	7	-	-	-
27	Inne obiekty obrotu żywnością	70			
24	Magazyny hurtowe	14			1
25	Obiekty ruchome i tymczasowe	49			
26	Środki transportu	167			
28	Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	133	8	1900	5
29	Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	72	2	450	2
	Razem (obiekty żywnościowo-żywniowe)	921	19	4400	9
31	Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	4			

32	Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywności	20			
	Razem obiekty przedmiotu użytku	24			
	Ogółem obiekty objęte nadzorem	945			

II. Najczęściej stwierdzane uchybienia w najbardziej znaczących grupach obiektów

1. Sklepy spożywcze.

Sklepy spożywcze to największa grupa nadzorowanych zakładów. W 2023 roku zarejestrowanych było 300 sklepów, z których skontrolowano 184, przeprowadzając w nich 198 kontroli. Stan sanitarno-higieniczny sklepów jest zróżnicowany. W części obiektów stwierdzono brak dostatecznej powierzchni magazynowej co utrudnia zapewnienie prawidłowych warunków przechowywania i segregacji środków spożywczych.

Stwierdzane nieprawidłowości w tej grupie to:

- brak właściwej segregacji w urządzeniach chłodniczych,
- brak czystości bieżącej w pomieszczeniach sklepów oraz ich otoczeniu,
- sprzedaż środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia i daty minimalnej trwałości,
- brak aktualnych zapisów w prowadzonych rejestrach Dobrych Praktyk Higienicznych;

Nałożono 9 mandatów na kwotę 2050 zł.

We wszystkich ewidencjonowanych sklepach spożywczych zostały opracowane i wdrożone procedury i rejestry Dobrych Praktyk Higienicznych.

Łącznie zostały pobrane 174 próby do badań laboratoryjnych (w tym 100 prób pobrano w marketach) z czego 8 prób zostało zakwestionowanych.

2. Magazyny hurtowe.

Nadzorem sanitarnym objętych jest 14 magazynów hurtowych, z czego 12 skontrolowano, przeprowadzając w nich 26 kontroli. Zostało pobranych do badań 24 próby, które nie były kwestionowane. Została wydana 1 decyzja na poprawę stanu sanitarno-technicznego zakładu.

3. Piekarnie

Nadzorem sanitarnym objętych jest 10 zakładów, a skontrolowanych zostało 6, przeprowadzając w nim 9 kontroli. Zostało pobranych 10 próbek do badań mikrobiologicznych, które nie były kwestionowane.

4. Ciastkarnie

W powiecie nowosolskim zatwierdzonych jest 8 zakładów ciastkarskich, skontrolowanych zostało 7, przeprowadzając w nich 8 kontroli.

5. Zakłady żywienia zbiorowego otwartego.

W 2023 roku nadzorowane były 133 zakłady (ogólnodostępne restauracje, kawiarnie, bary, smażalnie, punkty gastronomiczne, pijalnie), skontrolowano 83 zakłady, wykonując 103 kontrole. Nałożono 8 mandatów na kwotę 1900 zł. W grupie zakładów żywienia zbiorowego otwartego największą grupę stanowią punkty małej gastronomii. W dwóch punktach gastronomicznych stwierdzono prowadzenie działalności niezgodnie z zakresem wynikającym z decyzji zatwierdzającej zakład. Zostały wydane dwie decyzje administracyjne nakazujące prowadzenie działalności w zakresie określonym w decyzji zatwierdzającej przedmiotowe zakłady. Ponadto w powyższej sprawie zostały wysłane wnioski o ukaranie do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. o nałożenie kary pieniężnej.

Najczęściej występujące uchybienia sanitarno-higieniczne:

- - brak zachowanej segregacji w urządzeniach chłodniczych;
- brak prowadzonych rejestrów zgodnie z opracowanymi procedurami Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych;
- nie zachowana czystość bieżąca w pomieszczeniach produkcyjnych i magazynowych;
- przechowywanie żywności nietrwałej mikrobiologicznie poza urządzeniami chłodniczymi.

6. Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego.

Do tej grupy obiektu zaliczamy stołówki: w domach czasowych, w szkołach, przedszkolach, żłobkach, szpitalach, w domach opieki społecznej, w domach dziecka i młodzieży, w zakładach specjalnych i wychowawczych.

W 2023 roku w ewidencji znajdowały się 72 obiekty. Skontrolowano 48 zakładów przeprowadzając w nich 56 kontroli, wystawiono 2 decyzje na poprawę stanu technicznego pomieszczeń bloku kuchennego przedszkola oraz stołówki szkolnej. Ponadto w dwóch obiektach z tej grupy nałożone zostały 2 mandaty na kwotę 450 zł.

W kontrolowanych placówkach oceniano teoretycznie jadłospisy posiłków podawanych dzieciom pod względem urozmaicenia, smakowitości i kolorystyki. W placówkach oświatowych nie stwierdzono rażących nieprawidłowości dotyczących zasad racjonalnego żywienia.

III Kontrole problemowe

W 2023 r. zostały przeprowadzone kontrole:

- w związku z nieprawidłowościami dotyczącymi żywności (głównie warzyw, owoców miękkich), pochodzącej z UE oraz z krajów trzecich wprowadzanych do obrotu w super i hipermarketach. W czasie kontroli sprawdzano identyfikację produktów, zgodność dokumentów towarzyszących, warunki przechowywania oraz terminy przydatności do spożycia;
- w zakresie warunków magazynowania oraz znakowania wód butelkowanych;
- w związku z podejrzeniem, że importowane z Ukrainy zboże przeznaczone na cele techniczne może zostać wprowadzone do obrotu z przeznaczeniem na cele konsumpcyjne. W piekarniach, magazynach zbożowych oraz młynach sprawdzano dokumenty dostawy zboża oraz mąki;

IV Nadzór nad wytwórniami oraz miejscami obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

W ewidencji znajdują się 4 wytwórnie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz 20 obiektów zajmujących się obrotem materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. W 2023 r. zostały pobrane dwie próby do badań w kierunku migracji specyficznej ołowiu i kadmu. Do badań pobrano zestaw szklanek i talerzy. Uzyskane wyniki badań zgodne były z wymaganiami.

V Jakość zdrowotna środków spożywczych.

W ramach nadzoru nad żywnością wprowadzaną do obrotu, opracowywany jest przez Główny Inspektorat Sanitarny we współpracy z jednostkami badawczo-rozwojowymi plan pobierania próbek do badań laboratoryjnych, w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu krajowego i Unii Europejskiej. Zakres badań obejmował takie parametry jak: pestycydy, mikotoksyny, antybiotykooporność, mikrobiologię, substancje dodatkowe, materiały przeznaczone do kontaktu z żywnością, metale, skażenia promieniotwórcze, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne i jod.

W 2023 roku pracownicy pionu higieny żywności pobrali na terenie powiatu nowosolskiego 284 próbki żywności, z których 8 zostało zakwestionowanych z uwagi na stwierdzenie obecności *Salmonella enteritidis* w próbkach majeranku, *Salmonella newport* w próbkach mięsa mielonego z kurczaka, obecności *Salmonella* spp. w próbkach sezamu łuskanego. Ponadto stwierdzono niezgodność między zawartością badanych substancji w produkcie a jej ilościami zadeklarowanymi przez producenta na etykiecie suplementu diety.

Informacje o kwestionowanych próbach każdorazowo przekazywane są właściwym Powiatowym Lekarzom Weterynarii celem służbowego wykorzystania oraz producentom/dystrybutorom kwestionowanych produktów.

VI Nadzór nad bezpieczeństwem zdrowotnym suplementów diety.

Nadzór organów PIS nad suplementami diety prowadzony jest zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi znakowania żywności i ich reklamy, na podstawie których Konsumentom powinni mieć zapewnioną możliwość świadomego, racjonalnego podejmowania decyzji i dokonywania wyboru produktów, dlatego też muszą otrzymywać rzetelną informację przede wszystkim o cechach oferowanych towarów, ale także warunkach bezpiecznego ich używania.

W 2023r. w ramach urzędowej kontroli żywności dokonywano oceny znakowania opisów towarzyszących suplementom diety oferowanym do sprzedaży za pośrednictwem stron internetowych. W ramach podejmowanych czynności stwierdzono nieprawidłowości dotyczące przypisywania suplementom diety właściwości leczniczych co skutkowało wszczęciem postępowania administracyjnego.

VII Powiadomienia w systemie RASFF i RAPEX

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (ang. Rapid Alert System for Food and Feed, w skrócie RASFF) służy do wymiany informacji pomiędzy organami urzędowej kontroli w Europie będącymi członkami tego systemu. Do systemu wprowadzane są informacje o żywności, paszach i materiałach do kontaktu z żywnością, potencjalnie niebezpiecznych dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska i działaniach następczych w wyniku zidentyfikowania takich produktów.

W ramach systemu RASFF monitorowana jest nie tylko żywność, ale także przedmioty użytku mające kontakt z żywnością.

Na bieżąco podejmowano działania monitorujące obecność w obrocie i wycofywanie z rynku produktów niezgodnych z wymogami prawa żywnościowego, zgłoszonych do Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt - RASFF.

VIII Żywienie dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty muszą spełniać odpowiednie wymagania dla danej grupy wiekowej, wynikające z aktualnych norm żywienia dla populacji polskiej (Instytutu Żywności i Żywienia). W trakcie prowadzonego nadzoru dokonywano oceny środków spożywczych sprzedawanych i stosowanych w żywieniu zbiorowym dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty, wydanych na podstawie art. 52 ust. 6 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia oraz w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

Podczas sprawowania bieżącego nadzoru przez pracowników PPIS dokonywana była ocena jadłospisów zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami żywieniowymi, a także ocena sposobu podawania informacji o składnikach alergennych. Wszystkie oceniane jadłospisy układane były zgodnie z zasadami właściwego doboru produktów zgodnie z piramidą żywienia, kolorystyką doboru potraw, niepowtarzalnością posiłków w dekadzie, miesiącu oraz normami żywienia.

IX Zgłaszane interwencje.

W roku sprawozdawczym rozpatrywano 40 interwencji, w tym 8 zgłoszeń uznano za zasadne. Składane interwencje dotyczyły: niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego i sanitarno-technicznego panującego w obiektach, sprzedaży środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia oraz daty minimalnej trwałości, niewłaściwej jakości zdrowotnej środków spożywczych, braku bieżącej wody w lokalu gastronomicznym oraz wprowadzania do obrotu suplementów diety zawierających w swym składzie substancje lecznicze.

X. Współpraca z innymi jednostkami kontrolnymi

W 2023r. przeprowadzono 2 kontrole z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, w tym 1 kontrolę z Inspekcją Ochrony Środowiska, które dotyczyły bezpieczeństwa produkowanej żywności w zakładach produkcji pierwotnej.

W 2023r. przeprowadzono 2 wspólne kontrole w hurtowniach z przedstawicielami Wojskowej Inspekcji Weterynaryjnej w zakresie warunków sanitarno-technicznych oraz przestrzegania wdrożonego systemu HACCP i Dobrych Praktyk Higienicznych.

Podsumowanie:

1. W 2023 roku w ewidencji obiektów w powiecie nowosolskim znajdowało się pod nadzorem ogółem 945 obiektów, w tym 921 zakładów żywnościowo-żywnościowych oraz 24 obiektów obrotu przedmiotami użytku. Stan sanitarny obiektów żywnościowo – żywnościowych w porównaniu z rokiem ubiegłym utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Ryzyko ocenianych zakładów (zgodnie z obowiązującym arkuszem oceny zakładów) oceniono na poziomie niskim lub średnim m.in. dzięki wdrożeniu w zakładach systemu jakości GHP/GMP oraz systemu HACCP.
2. Współpraca z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcją Ochrony Środowiska oraz Wojskową Inspekcją Weterynaryjną przebiegała prawidłowo.
3. Na bieżąco podejmowano działania monitorujące obecność w obrocie i wycofywanie z rynku produktów niezgodnych z wymogami prawa żywnościowego, zgłoszonych do Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywnościowych i Środkach Żywnościowych i Środkach Żywnościowych – RASFF.
4. Stan techniczny obiektów ulega znaczącej poprawie. Przedsiębiorcy wykazują większą dbałość w zakresie stanu technicznego obiektów. W wielu obiektach stan sanitarny ulega systematycznej poprawie, dzięki coraz większej świadomości przedsiębiorców w zakresie obowiązujących wymagań oraz wdrażaniu i stosowaniu odpowiednio do rodzaju prowadzonej działalności systemów kontroli wewnętrznej.
5. Zmniejszyła się ilość obiektów, w których stwierdzono środki spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia oraz dacie minimalnej trwałości.
6. Procedury i rejestry zgodnie z opracowanymi Dobrymi Praktykami Higienicznymi i Produkcyjnymi oraz systemem HACCP prowadzone są bardziej rzetelnie przez przedsiębiorców.

VII Warunki higieniczno-sanitarne środowiska pracy

Celem działania Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny pracy jest ochrona pracowników przed niekorzystnymi skutkami narażenia na czynniki pochodzenia chemicznego, fizycznego i biologicznego w środowisku pracy. Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad warunkami pracy kontrolując przestrzeganie przepisów dotyczących utrzymania należytego stanu higienicznego zakładów pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Bieżący nadzór sanitarny sprawowany przez pion higieny pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmował w 2023 r. kontrolę przestrzegania przepisów m.in. z zakresu: bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, przeprowadzenia profilaktycznych badań lekarskich, występowania substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy, występowania szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy, produktów biobójczych, prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3 oraz środków zastępczych, a także oceny ryzyka zawodowego. Plan pracy obejmował też programy wieloletnie, tj. ocenę przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas usuwania bądź

zabezpieczenia wyrobów zawierających azbest w ramach rządowego „programu Oczyszczania Kraju z azbestu na lata 2009 – 2032”.

Pion higieny pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2023r. obejmował ewidencją 192 zakłady pracy (186 w roku 2022), zatrudniających ogółem 9471 pracowników (9115 w roku 2022).

Pracownicy pionu nadzoru higieny pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2023 r. przeprowadzili 100 kontroli w zakładach pracy zatrudniających łącznie 7271 pracowników.

Zakres przeprowadzonych kontroli obejmował m.in.

- nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami – 74 kontroli,
- nadzór nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy – 40 kontroli,
- nadzór nad produktami biobójczymi – 32 kontroli,
- nadzór nad prekursorami kategorii 2 i 3 – 23 kontrole,
- nadzór w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy – 22 kontrole,
- nadzór nad detergentami – 1 kontrola.

Na terenie powiatu nowosolskiego przekroczenie norm higienicznych występuje w 36 zakładach pracy. Ogółem w przekroczeniu norm higienicznych pracuje 995 osób (niektóre osoby są równocześnie narażone na hałas i wibrację).

Najwięcej osób w środowisku pracy narażonych jest na działanie ponadnormatywnego hałasu - narażonych na hałas jest 938 osób.

Ponadto stwierdzono przekroczenie poziomu wibracji – narażonych jest 25 osób. W przekroczeniu czynników chemicznych pracuje 25 osób, a w przekroczeniach pyłu pracuje 16 osób.

Najpowszechniej występującym czynnikiem szkodliwym w nadzorowanych zakładach, podobnie jak w latach ubiegłych, był ponadnormatywny hałas.

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej pionu higieny pracy ukierunkowane były na wyegzekwowanie od pracodawców poprawy warunków pracy, m.in. poprzez podjęcie działań mających na celu obniżenie stężeń i natężeń czynników szkodliwych na stanowiskach pracy. Pracodawcy zobligowani byli również do opracowania i następnie wdrażania w życie programów działań organizacyjno – technicznych zmierzających do obniżenia poziomu hałasu.

W wyniku tych działań 5 zakładów obniżyło stężenia czynników chemicznych, 3 zakłady obniżyły stężenia pyłu i 2 zakłady obniżyły natężenie hałasu jednocześnie poprawiając warunki pracy dla 36 pracowników.

W 2023 r. w obszarze kosmetyków pion higieny pracy skontrolował 7 obiektów zajmujących się obrotem produktów kosmetycznych. W wyniku tych działań wystawiono 2 decyzje na obiekty typu „chiński market” nakazujące między innymi zaprzestania sprzedaży produktów kosmetycznych nie posiadających oznakowania w języku polskim i daty minimalnej trwałości oraz zaprzestania sprzedaży i wycofania z obrotu produktów kosmetycznych zawierających w swym składzie niedozwoloną substancję Butylhenyl metylpropional (lilial).

Choroby zawodowe

W roku 2023 stwierdzono 1 chorobę zawodową z pozycji 26 – choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: borelioza.

Wystawiono również 3 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej:

- z pozycji 21 – obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowatego lub czuciowo - nerwowego spowodowany hałasem,
- z pozycji 22 pkt. 1 – zespół wibracyjny: postać naczyniowo – nerwowa;
- z pozycji 15 pkt. 3 – przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat.

Podsumowanie

W wyniku działalności kontrolnej pionu higieny pracy w 2023 roku przeprowadzono 100 kontroli zatrudniających 7271 pracowników.

Przekroczenia normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia stwierdzono w 36 zakładach pracy, w których narażonych były 995 osób.

W wyniku przeprowadzonych działań kontrolnych w 10 zakładach pracy obniżono stężenia czynników szkodliwych jednocześnie poprawiając warunki pracy dla 36 pracowników.

W 2023 r. w porównaniu z rokiem ubiegłym zwiększono nacisk na kontrole w zakresie nadzoru nad substancjami i mieszaninami chemicznymi, produktami biobójczymi oraz produktami kosmetycznymi.

Działania Inspekcji Sanitarnej w zakresie kompetencji pionu higieny pracy przyczyniły się do poprawy warunków pracy oraz zwiększenia poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników.

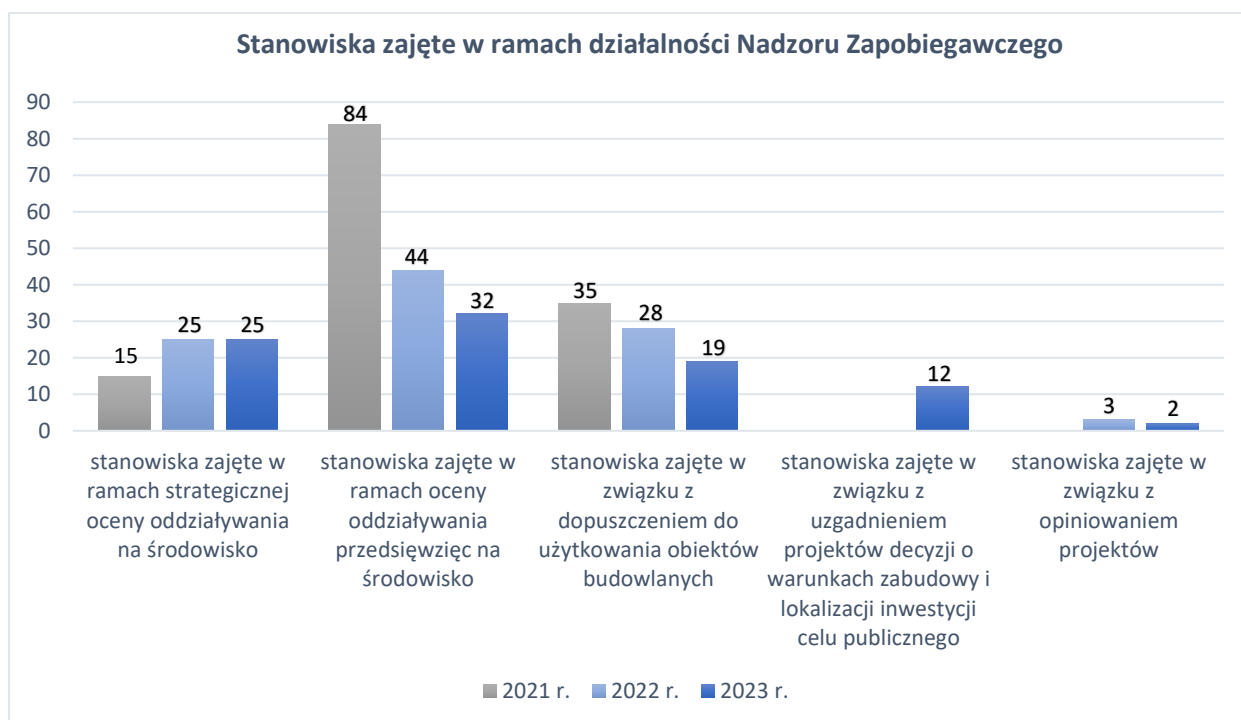
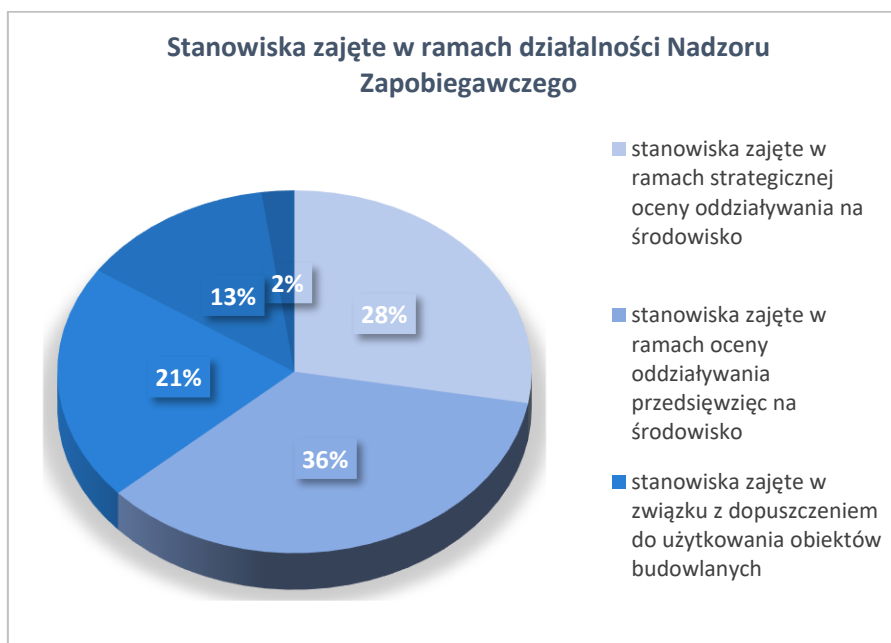

VIII. Ocena stanu sanitarnego w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

Zakres wykonywanych zadań

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny w ramach swojej działalności wykonuje zadania pod kątem spełnienia warunków higienicznych i zdrowotnych na etapie planowania, lokalizowania i realizacji inwestycji, a także na etapie dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych. Duże znaczenie w powyższym zakresie ma udział w procedurach przeprowadzania

strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, poprzez kompleksową ocenę dokumentów o charakterze planistycznym pod kątem wpływu planowanych zamierzeń na zdrowie i życie ludzi. Czynności prowadzone w ramach Nadzoru Zapobiegawczego wynikają z obowiązujących przepisów prawa i podejmowane są na wniosek Inwestorów lub w związku z wystąpieniami właściwych organów prowadzących ww. postępowania.

1. Stanowiska zajęte w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

W ramach Nadzoru Zapobiegawczego wydawane są opinie związane ze strategiczną oceną oddziaływania na środowisko.

W 2023 r. zostały wydane następujące opinie:

5 opinii dotyczących zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, która ma zostać sporządzona dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz dla studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

2 opinie dotyczące odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Opinie dotyczyły zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie Radwanów w zakresie zwiększenia powierzchni zbiornika retencyjnego oraz zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w miejscowości Niodoradz w zakresie zmiany funkcji terenów – z zabudowy zagrodowej na mieszkaniową.

4 opinie w zakresie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, w tym **1** opinia była negatywna. Negatywna opinia dotyczyła wprowadzenia funkcji mieszkaniowej przy obszarach zabudowy produkcyjno-usługowej oraz przy obszarach produkcji związanej z rolnictwem będącymi obszarami o znaczącym oddziaływaniu na środowisko.

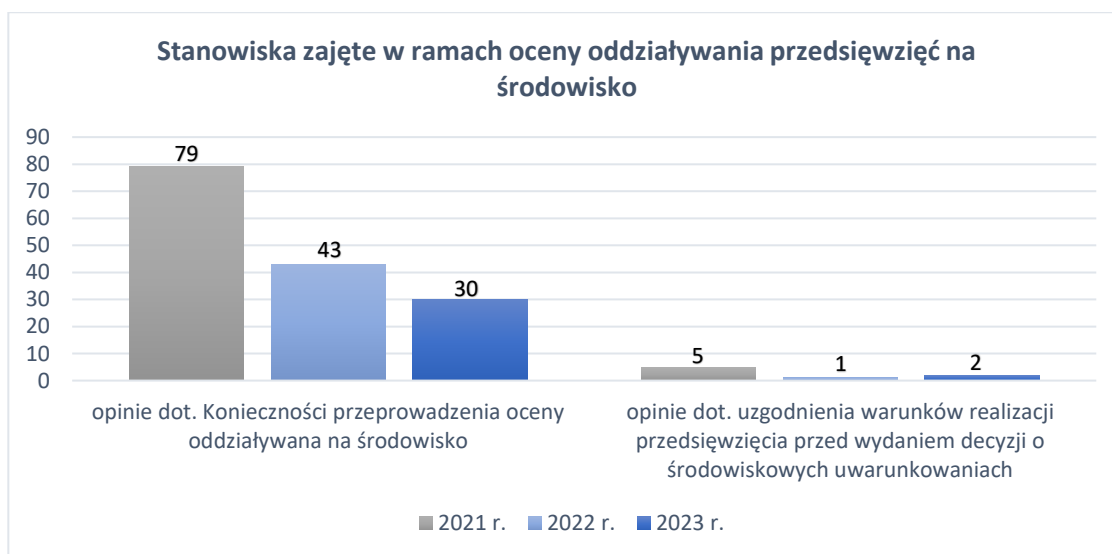
14 opinii dotyczących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym **9** opinii negatywnych. Opinie dotyczyły głównie terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną, mieszkaniową wielorodzinną, usługową, produkcyjno-usługową. Negatywne opinie zostały wydane ze względu na m.in. brak zapisów dotyczących

ochrony akustycznej dla terenów zabudowy mieszkaniowej, niejednoznaczne zapisy dotyczące postępowania ze ściekami, lokalizację zabudowy podlegającej ochronie w otoczeniu obiektów uciążliwych.

2. Stanowiska zajęte w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko

W ramach oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko wydano **30** opinii o braku konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Opinie dotyczyły głównie obiektów takich jak: budowa sieci wodociągowej, budowa sieci kanalizacyjnych, budowa i przebudowa dróg, adaptacja poprzez rozbudowę i zmianę sposobu użytkowania istniejącej hali produkcyjno-magazynowej wraz z infrastrukturą, budowa elektrowni fotowoltaicznych, budowa fabryki produkcji wafli ryżowych, składowanie i przetwarzanie odpadów innych niż niebezpieczne, budowa farmy wiatrakowej.

W 2023 r. wydano **2** opinie dotyczące uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których raport o oddziaływaniu na środowisko jest obligatoryjny bądź może być wymagany. Opinie dotyczyły montażu linii technologicznych do powierzchniowej obróbki metali w hali przemysłowo-magazynowej oraz zbierania i przetwarzania opadów oraz wytwarzania pelletu i brykietu z biomasy i odpadów innych niż niebezpieczne.

Ponadto w ramach spraw dotyczących wydania opinii dotyczących warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w 2023 r. wpłynęły 2 sprawy (budowa zakładu recyklingu odpadów z procesu produkcji stopów aluminiowych w Kiełczu, rozbudowa fermy drobiu o dodatkowy budynek hodowlany wraz ze zmianą produkcji w Otyniu), dla których w ramach postępowania wyjaśniającego tutejszy organ wezwał do uzupełnień Raportów oddziaływania na środowisko, a opinie wydał w I-szym kwartale 2024 r.

3. Opinie dot. projektów

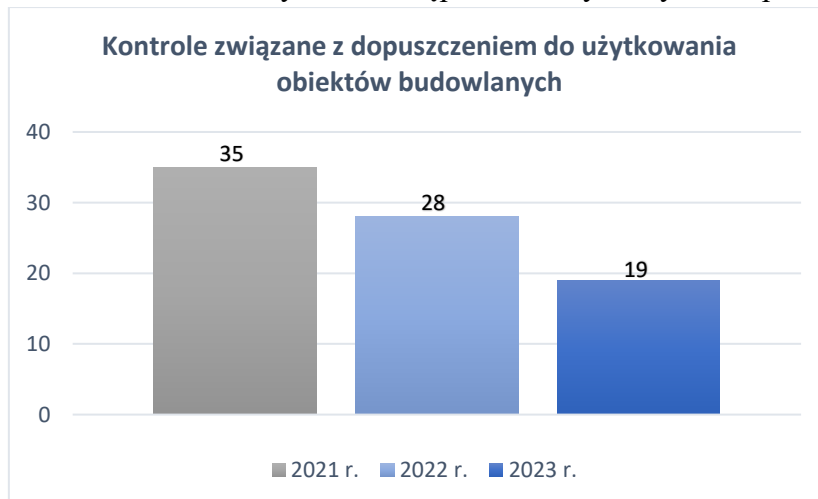
W 2023 r. wydano 2 opinie dot. uzgodnienia dokumentacji projektowej. Opinie dotyczyły projektu architektoniczno - budowlanego zmiany sposobu użytkowania „Dom kultury z salą widowiskową, część gastronomiczna – projekt zmiany sposobu użytkowania” w miejscowości Otyń oraz przebudowy i rozbudowy budynku usługowo-mieszkalnego w Lubięcinie.

W trakcie opiniowania projektów budowlanych oceniano m.in. przyjęte rozwiązania w zakresie spełnienia wymagań techniczno-budowlanych i higieniczno-sanitarnych.

4. Liczba kontroli

Sekcja Nadzoru Zapobiegawczego przeprowadziła 19 kontroli związanych z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych, w następstwie których wydano opinie.

Podczas kontroli dokonywano oględzin zrealizowanych obiektów budowlanych. Oceniano przede wszystkim zgodność wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym oraz wymogami higieniczno-sanitarnymi.

Przedmiotem odbiorów były obiekty o zróżnicowanym charakterze, m.in.: budynki usługowe i handlowe, zmiana sposobu użytkowania budynku byłego dworca kolejowego na dom kultury, hala usługowo-produkcyjna z częścią socjalną, budynek hydroforni, hala produkcyjno-magazynowa z częścią socjalno-biurową, lokale usługowe w budynku mieszkalnym wielorodzinnym, zakład opiekuńczo-wychowawczy – żłobek, przepompownia odwadniająca z rozbudową wałów przeciwpowodziowych Rzeki Czarna Struga, rozbudowa stacji uzdatniania wody.

5. Uzgodnienia warunków zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego

W związku ze zmianą ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w myśl art. 53 ust. 4 pkt 2a, projekt decyzji o warunkach zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego uzgadniany jest również z organami państwowej inspekcji sanitarnej. W 2023 r. wydano **1** uzgodnienie w formie postanowienia dla projektu decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz **9** uzgodnień w formie postanowienia dla projektów decyzji o warunkach zabudowy. Projekty decyzji o warunkach zabudowy dotyczyły budynków jednorodzinnych oraz rozbudowy budynku produkcyjnego o pomieszczenia biurowe w zabudowie kontenerowej. Projekt decyzji o lokalizacji celu publicznego dotyczył rozbudowy Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Nowej Soli.

6. Inne zagadnienia

W ramach spraw różnych zajęto **18** stanowisk, które dotyczyły m.in.:

- odpowiedzi na zapytanie dotyczące odstępstw od przepisów techniczno-budowlanych,
- sprzeciwu mieszkańców dla realizacji przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie z przebudową, nadbudową i zmianą sposobu użytkowania budynku na zakład malarni proszkowej w Radwanowie,
- pisma Sołtys Radwanowa z prośbą o wnikliwe rozpatrzenie wniosku wraz z załącznikami oraz o wydanie opinii co do konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz o jego zakresie dla przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie z przebudową, nadbudową i zmianą sposobu użytkowania budynku na zakład malarni proszkowej w Radwanowie,
- zwrotu 7 wniosków o wydanie opinii w sprawie stwierdzenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, gdyż ze względu na zajmowaną powierzchnię/długość nie kwalifikowały się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko,
- 6 – krotnie wydano pismo informujące Inwestora, że pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli nie będą brali udziału w czynnościach kontrolnych w związku ze złożonym zawiadomieniem o zakończeniu budowy i zamiarem przystąpienia do użytkowania w trybie art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (pisma dotyczyły obiektów typu: ścieżki rowerowe, wały przeciwpowodziowe)
- Poinformowano Burmistrza, że ze względu na to, iż projekt dokumentu planu zagospodarowania przestrzennego nie będzie wyznaczał ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowej Soli nie może uzgodnić zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, która ma zostać sporządzona na potrzeby tego planu,
- zwrotu wniosku o ponowne zajęcie stanowiska dla SUiKZP Gminy Nowa Sól w oparciu o ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

IX. Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej

Państwowa Inspekcja Sanitarna koordynuje, prowadzi, nadzoruje i organizuje działalność oświatowo-zdrowotną w celu kształtowania postaw oraz zachowań zdrowotnych, a w szczególności:

- pobudza aktywność społeczną na rzecz własnego zdrowia,
- inicjuje i wytycza kierunki przedsięwzięć mających zaznajomić społeczeństwo z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, z zasadami higieny i racjonalnego żywienia,
- udziela porad i informacji w zakresie zapobiegania i eliminowania negatywnego wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi,
- ocenia działalność oświatowo - zdrowotną prowadzoną przez placówki oświatowo-wychowawcze oraz środki masowego przekazu, zakłady opieki zdrowotnej, inne zakłady, instytucje i organizacje oraz udziela im pomocy w prowadzeniu tej działalności.

Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Nowej Soli koordynuje krajowe, wojewódzkie i lokalne interwencje programowe i nieprogramowe, kierowane do placówek nauczania i wychowania i zakładów opieki zdrowotnej. Realizuje działania z zakresu edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia w tych placówkach na mocy Ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. z 2023r., poz. 338 ze zm.).

W 2023 r. kierunki podejmowanych działań wynikały z wytycznych Głównego Inspektoratu Sanitarnego, założeń Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, ogólnopolskich programów polityki zdrowotnej oraz potrzeb zdrowotnych mieszkańców. W roku 2023 dotyczyły:

- profilaktyki nadwagi i otyłości,
- higieny osobistej,
- profilaktyki uzależnień, szczególnie ograniczenia zdrowotnych następstw palenia tytoniu w tym profilaktyki e-papierosów oraz uzależnień od energetyków,
- zapobiegania nowotworom,
- profilaktyki chorób zakaźnych.

DZIAŁALNOŚĆ SZKOLENIOWA, WIZYTACJE

W celu skutecznej realizacji zadań określonych w poszczególnych programach, pracownicy pionu promocji zdrowia monitorowali wdrażane interwencje programowe i nie programowe oraz prowadzili działalność edukacyjną poprzez organizację szkoleń, porad, wykładów.

Tematyka dopasowywana była do specyfiki grupy odbiorczej, do której kierowane były działania edukacyjne.

Adresatami byli koordynatorzy szkolni programów edukacyjnych nauczyciele, pedagodzy szkolni, uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych, dzieci uczęszczające do przedszkoli oraz rodzice i opiekunowie.

Ogółem w 2023 roku przeprowadzono:

- **54** wizytacje

- 2 narady
- 1 szkolenie

Wizytacje stanowiły element monitorowania interwencji programowych. Obejmowały ocenę sposobu wdrożenia realizowanych programów, analizę podejmowanych działań oraz ich efekty. Realizację programów w szkołach oceniono pozytywnie. Wszystkie wizytowane placówki edukacyjne podejmowały działania zgodne z założeniami programowymi oraz wykazywały własne inicjatywy w zakresie profilaktyki zdrowotnej. W czasie wizytacji dokonywana była także diagnoza potrzeb zdrowotnych środowiska, inaugurowane były kolejne edycje programów oraz przekazywane materiały edukacyjne do realizacji poszczególnych programów edukacyjnych.

REALIZOWANE PROGRAMY PROFILAKTYCZNE

Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

Celem programu było zapobieganie zakażeniom wirusem HIV oraz kształtowanie właściwych postaw wobec żyjących z HIV i chorych na AIDS.

Podejmowane działania miały na celu popularyzację diagnostyki przenoszenia wirusa HIV, oraz innych zakażeń przenoszonych drogą płciową. W ramach programu odbyły się spotkania profilaktyczne z młodzieżą szkół ponadpodstawowych, rozdysponowano materiały oświatowo – zdrowotne w szkołach zawierające informacje o drogach zakażenia się wirusem HIV, promowano anonimowe, bezpłatne testowanie w kierunku HIV.

W ramach programu zorganizowano konkurs wiedzy „Co wiem o HIV/AIDS?” dla klas I oraz II w ZSP nr 2 „Nitki” w Nowej Soli, fundatorem nagród była Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Nowej Soli.

Zorganizowano punkt edukacyjno – informacyjny w CKZiU „Elektryk” w Nowej Soli, a także publikowano w mediach społecznościowych informacje dotyczące obchodów Światowego Dnia AIDS, Światowego Dnia Pamięci o zmarłych na AIDS,

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu

Cel programu to zmniejszenie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu w Polsce poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy (bierne i aktywne palenie w tym szkodliwość z powodu używania e-papierosów przez młodzież).

Działania:

Promowanie zdrowego stylu życia, bez nałogu palenia w ramach obchodów Światowego Dnia Bez Tytoniu (31 maj). Informacje na ten temat umieszczane były na stronie internetowej PSSE w Nowej Soli oraz w mediach społecznościowych Facebook. W ramach obchodów „Światowego Dnia bez Tytoniu” pracownicy PSSE w Nowej Soli wraz z Urzędem Miejskim w Nowej Soli zorganizowali akcję profilaktyczną. Obsługiwano punkt edukacyjny na skwerze vis a vis stacji PSSE Nowa Sól z udziałem uczniów oraz pedagogów szkolnych z L.O., CKZiU „Elektryk”, ZSP nr 2 „Nitki” oraz ZSP nr 4 „Spożywczak” z Nowej Soli.

- obchody **Światowego Dnia Rzucania Palenia** (16 listopada) - rozpowszechniano informacje na temat szkodliwości palenia tytoniu oraz e-papierosów poprzez media społecznościowe.

- organizowano wykłady na temat szkodliwości palenia papierosów w szkołach średnich oraz zorganizowano punkt edukacyjno – informacyjny w CKZiU „Elektryk” w Nowej Soli.

Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”

Celem programu było zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia tytoniu, propagowanie zdrowego stylu życia.

Program skierowany do uczniów klas IV i starszych szkół podstawowych.

W ramach akcji zorganizowano zajęcia profilaktyczno – edukacyjne dla uczniów szkół podstawowych na temat szkodliwości palenia papierosów oraz e – papierosów, a także rozdysponowano materiały oświatowo - zdrowotne do szkół.

Program edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

adresowany do 6-letnich dzieci w przedszkolu oraz ich rodziców i opiekunów.

Celem programu było zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.

Realizacja programu w przedszkolach przez wykorzystanie dedykowanej dzieciom publikacji i filmu animowanego oraz scenariusza zajęć dla nauczycieli.

W programie wzięło udział 10 przedszkoli; 296 dzieci objęto programem.

Działania:

- dystrybuowano materiały do placówek realizujących program,
- zaproponowano udział w programie nowym placówkom przedszkolnym,
- organizowano zajęcia profilaktyczno – edukacyjne dla dzieci na temat zdrowego odżywiania i piramidy zdrowego żywienia,
- dystrybucja materiałów oświatowo - zdrowotnych.

Promocja zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania XVI edycja Ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego Trzymaj Formę

Cel:

- edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków, pogłębienie wiedzy w zakresie znaczenia zbilansowanej diety i aktywności fizycznej dla organizmu człowieka,
- dostarczanie wiedzy i umiejętności korzystania z informacji zamieszczonych na opakowaniach,
- kształtowanie postaw związanych z prawidłowym żywieniem, odpowiednią jakością, zdrowotną żywności i aktywnością fizyczną.

Realizacja programu w 8 szkołach podstawowych z powiatu nowosolskiego.

Działania:

- zorganizowano szkolenie metodyczne dla nauczycieli; koordynatorów szkolnych,
- przeprowadzono narady metodyczne z koordynatorami szkolnymi,
- organizowano zajęcia profilaktyczno - edukacyjne połączone z warsztatami dla uczniów,

- przeprowadzano etapy szkolne i powiatowe ogólnopolskiego konkursu; Trzymaj Formę, wojewódzkich konkursów; przepis na zdrowy fast-food, wojewódzkiej kampanii edukacyjnej „Zamień colę na rukolę”,
- dystrybucja materiałów oświatowo – zdrowotnych.

Działania poprzez media społecznościowe oraz dystrybucję materiałów edukacyjnych w formie ulotek na akcji letniej.

Włączono się w lokalne i ogólnopolskie inicjatywy i projekty zdrowotne:

- uczestniczono w Nowosolskim Pikniku Zdrowia oraz Nowosolskim Dniu Profilaktyki organizowanym przez Urząd Miejski w Nowej Soli,
- uczestniczono w Projekcie Zdrowe Życie mobilnej strefie zdrowia, w której Państwowa Inspekcja Sanitarna z województwa Lubuskiego została wytypowana, zorganizowano punkt informacyjno - edukacyjny obsługiwany wspólnie z WSSE w Gorzowie Wlkp.,
- obsługiwano punkt informacyjno-edukacyjny podczas Międzyszkolnego Turnieju Sportowo-Rekreacyjnego w Szkole Podstawowej nr 2 w Nowej Soli.

Wojewódzki program edukacyjny „Z higieną za Pan brat”

Cel programu to promocja podstawowych zasad higieny osobistej wśród dzieci 6-letnich uczęszczających do przedszkoli oraz uczniów klas I-III szkół podstawowych, z wykorzystaniem fantomu szczęki ze szczoteczką,

- zapobieganie chorobom zakaźnym,
- propagowanie podstawowych zasad higieny osobistej, z wykorzystaniem fantomu szczęki.

Realizacja programu w grupie dzieci 6-letnich w przedszkolach i wśród uczniów klas I-III szkół podstawowych.

Działania:

- dystrybuowano materiały do placówek realizujących program,
- zaproponowano udział w programie nowym placówkom przedszkolnym i szkolnym,
- organizowano zajęcia profilaktyczno – edukacyjne połączone z warsztatami dla dzieci na temat podstawowych zasad higieny osobistej.
- dystrybucja materiałów oświatowo - zdrowotnych.

Program edukacyjny z zakresu profilaktyki nowotworów skóry „Znamię! Znam je?”

adresowany do uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Cel:

- zwiększenie świadomości młodzieży na temat czerniaka- jednego z najbardziej agresywnych nowotworów skóry,
- zachęcenie do regularnego badania skóry oraz przestrzegania podstawowych zasad ochrony przed czerniakiem.

Realizacja programu w starszych klasach szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Działania:

- zorganizowano szkolenie metodyczne dla nauczycieli; koordynatorów szkolnych,
- przeprowadzono narady metodyczne z koordynatorami szkolnymi,
- organizowano zajęcia profilaktyczne dla uczniów,

-przeprowadzono wykłady dla seniorów; (Klub Seniora Nowe Żabno, Dzienny Dom Seniora Nowa Sól),

- przeprowadzono dystrybucję materiałów oświatowo – zdrowotnych.

Wojewódzki Program Profilaktyki Nowotworów

Cel: zmniejszenie liczby zachorowań na raka piersi i raka szyjki macicy poprzez propagowanie profilaktyki wśród kobiet, ze szczególnym uwzględnieniem dziewcząt ze szkół ponadpodstawowych oraz z szkół podstawowych; popularyzacja zasad Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem.

Realizacja programu w klasach VIII szkół podstawowych, szkołach ponadpodstawowych

Działania:

- działania edukacyjne kierowane do ogółu społeczności lokalnej poprzez informacje internetowe;
- dystrybucja zaleceń Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem oraz profilaktyki nowotworów ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki samobadania piersi;
- zorganizowano wykłady z warsztatami dla młodzieży szkół średnich oraz dla uczennic szkół podstawowych
- z okazji Dnia Kobiet zorganizowano spotkanie profilaktyczno – edukacyjne na temat profilaktyki raka piersi dla kobiet, które trenują karate w Nowosolskim Klubie Karate w Nowej Soli,
- uczestniczono w imprezie prozdrowotnej Piknik Zdrowia dla mieszkańców organizowanej przez Urząd Miejski w Nowej Soli,
- utrzymano współpracę ze stowarzyszeniem nowosolskich "Amazonki",
- dystrybucja materiałów oświatowo - zdrowotnych.

REALIZOWANE INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE

Kampania edukacyjna „Bezpieczne i zdrowe ferie zimowe”/

„Zdrowe i bezpieczne wakacje”

Celem programu było dostarczenie wiedzy z zakresu szeroko pojętego zdrowego stylu życia, higieny osobistej, dostarczenie wiedzy z zakresu szeroko pojętego bezpieczeństwa nad wodą oraz w górach.

W ramach akcji zimowej 2023 zorganizowano 1 spotkanie profilaktyczno - edukacyjne dla uczestników półkolonii, podczas którego przekazano materiały oświatowo - zdrowotne dotyczące bezpieczeństwa i zdrowia w czasie wypoczynku dzieci i młodzieży.

W ramach akcji letniej zrealizowano:

- zajęcia profilaktyczno - edukacyjne skierowane do uczestników półkolonii w Oddziale dla Dzieci Miejskiej Biblioteki Publicznej w Nowej Soli,
- na zaproszenie Urzędu Miejskiego w Nowej Soli wzięto udział w Nowosolskim Dniu Profilaktyki na zakończenie wakacji – utworzono punkt informacyjno – edukacyjny przeznaczony dla mieszkańców powiatu nowosolskiego.

Profilaktyka w zakresie zapobiegania uzależnieniu od środków psychoaktywnych, w tym dopalaczy

Cel programu to edukacja w zakresie skutków zdrowotnych wynikających z zażywania dopalaczy.

W ramach programu odbyły się spotkania profilaktyczno – edukacyjne dla młodzieży podczas akcji letniej, podczas której przekazano materiały oświatowo - zdrowotne.

Kampania edukacyjna „Żyj pełnią życia bez energetyka”

Cel: zagrożenia jakie mogą wynikać dla zdrowia z powodu spożywania energetyków, omówienie negatywnych skutków picia napojów energetyzujących, przedstawienie zdrowych zamienników:

- organizowano zajęcia profilaktyczno – edukacyjne połączone z warsztatami dla uczniów w szkołach na podstawie prezentacji multimedialnej i filmu edukacyjnego.
- działania edukacyjne kierowane do ogółu społeczności lokalnej poprzez informacje internetowe,
- rozpropagowano wojewódzki konkurs na mem ”Żyj pełnią życia bez energetyka”,
- dystrybucja materiałów oświatowo - zdrowotnych.

Podsumowanie

Działania pionu Promocji Zdrowia dotyczyły kontynuacji i wdrażania programów edukacyjnych i aktualnych problemów zdrowotnych w podległych placówkach szkolnych, które na zasadzie bieżącej współpracy zgłaszały zapotrzebowanie na działania profilaktyczno - edukacyjne. Poruszane zagadnienia dotyczyły przede wszystkim profilaktyki nadwagi i otyłości, profilaktyki nowotworów, profilaktyki uzależnień e-papierosów, energetyków ,higieny osobistej, w roku szkolnym 2022/2023 zaproponowano realizację nowych programów edukacyjnych, które są realizowane w nowym roku szkolnym 2023/2024 w zakresie nowotworów szyjki macicy oraz wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C. Programy są adresowane do uczniów szkół ponadpodstawowych i uczniów starszych klas szkół podstawowych. Szkoły chętnie podjęły inicjatywę współpracy w realizacji nowych programów. Proponowano działania edukacyjne również tym placówkom, które nie realizują programów zdrowotnych nadzorowanych przez Inspekcję Sanitarną.

Przy organizacji przedsięwzięć w analizowanym okresie współpracowano z WSSE w Gorzowie Wlkp., Urzędem Miejskim w Nowej Soli, Stowarzyszeniem Nowosolskich „Amazonek”, Miejską Biblioteką Publiczną w Nowej Soli wraz z oddziałem dla dzieci, Centrum Aktywności Społecznej w Nowej Soli, Nowosolskim Klubem Karate, Dziennymi Domami Seniora, a także placówkami nauczania i wychowania oraz organizatorami wypoczynku letniego i zimowego.

Informacje z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia umieszczano na stronie internetowej PSSE w Nowej Soli, a także w mediach społecznościowych.

X. Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zmniejszania zagrożeń zdrowia publicznego. Nadzór nad substancjami psychoaktywnymi.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, zgodnie z art. 4 ust.1 pkt 9a ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2023r., poz. 338 ze zm.), egzekwują przestrzeganie przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2023r. poz. 1939).

System nadzoru w obszarze tzw. „dopalaczy” połączony jest z działaniami edukacyjnymi, profilaktycznymi i szeroko rozumianą promocją zdrowia.

Jednym z zadań w obszarze nowych narkotyków realizowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną, jest monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie zatruc i podejrzeń zatruc nowymi narkotykami, zwanych potocznie „dopalaczami”.

W 2023r. w obiektach na terenie powiatu nowosolskiego nie stwierdzono wprowadzania do obrotu środków zastępczych tzw. dopalaczy.

W 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowej Soli nie otrzymał zgłoszenie podejrzeń zatruc środkami zastępczymi z Wielospecjalistycznego Szpitala SPZOZ w Nowej Soli.